Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 1967 йил 31 май, чоршанба ◆ № 126 (13.686). ◆ БАҲОСИ 2 ТИЙИН

Ленинград шаҳри бинокорлари Тошкентда мардона меҳнат қилишяпти. Улар ҳозирнинг ўзидаёқ анчагина уй-жойларни фойдаланишга топширдилар. Суратларда: чапда — илғор шофер В. Ҳусниддинов, А. Салоҳиддинов, экскаваторчи М. Короткевич ўртоқлар. Улар смена топшириқларини 170-180 процент бажаришмоқда. Ўнгда — моҳир пайвандчи Н. Филиппов. У Тошкентга келганидан буён 100 квартирали уйлардан учтасини қуришда актив қатнашди.

А. Тўраев фотолари.

ОРДЕНЛИ КОЛЛЕКТИВЛАР

ЕЛКАДОШМИЗ

С. РАҲИМЖОНОВ,
Тошкентдаги Қўйлиқ ремонт-механика заводи меҳнат ва планлаштириш бўлимининг бошлиғи

Одам бир нарсадан қувонганда хаёли узоқ-узоқларга парвоз этади. Шу топда мен ҳам қувончимни қалбимга сиғдира олмай турибман. Хабарингиз бор, корхонамиз коллективи қишлоқ хўжалигини юксалтиришга муносиб ҳисса қўшганлиги учун яқинда Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. СССР Олий Совети Президиумининг шу ҳақдаги Фармонига кўзим тушиши билан қалбим тўлқинланиб кетди. Қадоқ қўлли кишилар, ижодкор инженер-техник ходимларимиз меҳнатига шунчалик баҳо берилгани уларни беш йиллик топшириқларини бажариш учун янги зафарларга руҳлантириб юборди.

Ҳа, қалбим тўлқинланиб турибди. Ўтмишга назар ташлайман: ўттиз беш йиллик муддатда корхонамиз ҳар жиҳатдан юксалди ва камол топди. 1932 йилда машина-трактор ремонт устахонаси бўлган эди. Ўша йили ночор устахона ўрнида қудратли машина-ускуналар билан жиҳозланган завод вужудга келтирилди. Шундан буён ўтган йиллар давомида заводимизда маҳсулотларнинг янги хилларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди, маҳсулот тайёрлашнинг ҳажми ортди, ишчиларнинг малакаси ўсди. Эндиликда корхонамиз республикадагина эмас, Ўрта Осиёда, бутун мамлакатимизда таниқли бўлиб қолди. Бу ерда тайёрланган баъзи ускуналар чет элларга ҳам экспорт қилинмоқда.

Заводимизда ремонт қилиб чиқарилган «С-80», «Д-54» маркали тракторлар, қирқ тонна кучга эга бўлган гидравлик пресслар, гидроцилиндрлар, ер текислагич агрегатлар, қайта тикланган турли-туман деталлар ва узелларга ундан фойдаланаётган механизаторлар, «Узсельхозтехника» район устахоналарининг коллективлари юқори баҳо бермоқдалар. Дарвоқе, гидравлик прессларимизга кўпчилик ишқибоз бўлиб қолган. Иттифоқимизнинг ҳамма республикаларига шундай пресслардан кўплаб тайёрлаб жўнатиляпти. Куба, ВДР, Ироқ, Франция Греция каби мамлакатларга юборилаётган шундай пресслар ҳақида миннатдорчилик мактублари олиб турибмиз.

Коллективимиз ҳамиша деҳқонга елкадош деб билади. Бу ерда тайёрланган маҳсулотлар деҳқонларимизнинг ишини енгиллаштиради, уларнинг мўл ҳосил олишига ёрдам беради. Ўтган етти йилликда корхонада маҳсулот тайёрлаш ҳажми 3,2 баравар ортди. Беш йилликда эса яна ҳам қутлуғ марраларни эгаллаш учун кураш мусобақаси кенг қулоч ёзмоқда. 1970 йилга бориб маҳсулот тайёрлаш ҳажми 1959 йилдагига қараганда 4,5 баравар кўпаяди.

Беш йилликнинг биринчи йилида ремонтчиларимиз ғайрат билан меҳнат қилдилар. Йил якунидаги кўрсаткичлар буни яққол ҳикоя қилиб турибди. Йиллик планга қўшимча равишда 60 та двигатель, 44 та гидравлик пресс, 266 та ер текисловчи агрегат ва бошқа ускуналар тайёрланди.

Бу йилги ишларимиз ҳам чакки эмас. Пахтакорлар юқори ҳосил етиштириш учун мардона ишлашяпти. Ремонтчиларимиз бу соҳада уларга муносиб мадад бериш учун курашиб, беш йилликнинг иккинчи йили беш ойлик планини муддатидан илгари ортиғи билан бажардилар. Ҳозирги кунда коллективимиз планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиш учун тайёргарликни кучайтириб юборди. Корхона ишлаб чиқаришини яна ҳам кенгайтириш, маҳсулотларнинг янги такомиллашган хилларини тайёрлашни ўзлаштириш учун зарур тадбирлар амалга оширилмоқда.

Бизда ўз меҳнати ва бой иш тажрибаси билан кўпчиликнинг ҳурмат-иззатига сазовор бўлган кишилар оз эмас. Нурмат Раҳимов мотор цехида слесарь бўлиб ишлайди. Район Советининг депутати сифатида катта ҳурмат қозонган. Сиртдан ўқиб техникумни тамомламоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ юбилей йили учун белгиланган топшириқни бажариб қўйди. Мотор цехининг бошлиғи Михаил Яковлевич Петровни корхонани йўргаклаган одам дейишади. Дарҳақиқат, у заводни ташкил этишда ташаббускор бўлган, ўшандан буён самарали меҳнат қилиб келаётган киши. Ака-ука Ҳаким ва Ҳабибулла Нурматовлар йигирма йилдан буён шу заводда меҳнат қилиб, кўплаб шогирдлар тайёрлаган устоз ишчи ҳисобланишади. Мирғулом Умаров ишбилармон пайвандчи. Унинг ўғли ҳам ота касбини эгалламоқда. Ўттиз йилдан буён мастер бўлиб ишлаётган Иван Осипович Офтин маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришда ажойиб намуна кўрсатмоқда.

Заводимиз Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган куни хаёлимдан ана шу воқеалар ўтди. Орденли коллективим билан фахрланаман.

ИЛҒОР САБЗАВОТЧИЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети парникка ўртанги карам ўтқазиш, помидор, бодринг, қовун-тарвуз экиш ва давлатга сабзавот сотишнинг 1967 йил 1 майга бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи қуйидагиларга берилди:

Сурхондарё областига: бу область помидор ўтқазиш плани 39,7 процент, бодринг экиш планини 99,2, қовун-тарвуз экиш планини 44,6 процент бажарган ва давлатга 240 тонна сабзавот сотган.

Тошкент область, **Калинин районига:** бу район ўртанги карам кўчати тайёрлаш планини 190 процент, помидор ўтқазиш планини 69,6 процент, бодринг экиш планини 75,3 процент, қовун-тарвуз экиш планини 24 процент ва эртанги сабзавот сотиш планини 149 процент бажарган.

Тошкент область, Калинин районидаги **«Назарбек» совхозига;** бу совхоз помидор ўтқазиш планини 82 процент, бодринг экиш планини 120 процент, қовун-тарвуз экиш планини 33 процент ва ўртанги карам кўчати етиштириш планини 100 процент бажарган. Давлатга сабзавот сотиш планини 100 процент адо этган. Байроқ Тошкент областининг «Қорасув» совхозидан олиб берилди.

Андижон область, Наманган районидаги **Тельман номли колхозга.** Бу колхоз помидор кўчати ўтқазиш планини 98 процент, бодринг экиш планини 100 процент, қовун-тарвуз экиш планини 34,3 процент, ўртанги карам кўчати тайёрлаш планини 100 процент бажарган. Байроқ Самарқанд областидаги «Москва» колхозидан олиб берилди.

Калинин районидаги Собир Раҳимов номли колхоз ва «Партия XXI съезди» совхозининг сабзавот, қовун-тарвуз экиш ва кўчат ўтқазишни ташкил этишдаги яхши ишлари қайд этилди.

АРМИЯ, АВИАЦИЯ ВА ФЛОТГА ЁРДАМ БЕРУВЧИ ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ КЎНГИЛЛИ ЖАМИЯТНИНГ VI БУТУНИТТИФОҚ СЪЕЗДИГА

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Армия, авиация ва флотга ёрдам берувчи Қизил байроқли кўнгилли жамият VI Бутуниттифоқ съезди делегатларини, жамиятнинг барча аъзоларини қизғин табриклайди.

Неча ўн миллионлаб ишчилар, колхозчилар, хизматчилар, ўқувчиларни бирлаштирган кўнгилли мудофаа жамияти аҳоли ўртасида ҳарбий билимлар асосларини тарқатиш, совет кишиларини социалистик Ватанни-ҳимоя қилишга тайёрлаш юзасидан катта фойдали иш олиб бормоқда. Улуғ Ватан урушининг шонли қаҳрамонлари орасида мудофаа жамияти тарбиялаб етиштирган кишилар озмунча эмас. Уларнинг жанговар жасоратлари янги авлодлар учун ҳамиша мардлик, жасурлик ва қаҳрамонлик намунаси бўлиб қолажак. Ҳозирги вақтда қуролли кучларимиз сафларида шараф билан хизмат қилаётган илғор жангчиларнинг кўплари ҳам ДОСААФ ташкилотларида ҳарбий ишдан дастлабки сабоқ олганлар.

Совет кишилари Бутуниттифоқ мудофаа жамиятининг кўп йиллик ватанпарварлик фаолиятига юксак баҳо бермоқдалар ва бу фаолият армия ва халқ бузилмас бирлигининг ажойиб намунаси — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг энг муҳим ғалабаларидан биридир.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати мамлакатимизда коммунистик қурилиш учун қулай шароитларни таъминлашга, социализм жаҳон системасини мустаҳкамлаш, бутун дунёда тинчликни сақлаш ва уни мустаҳкамлашга қаратилган тинчликсевар ташқи сиёсатни изчиллик билан қаттиқ туриб ўтказиб келяптилар.

Аммо, халқаро аҳвол тобора кескинлашиб бораётган, Америка империалистлари Вьетнам халқига қарши қуролли интервенцияни кенгайтириб турган, Ғарбий Германиянинг реваншчи кучлари эса атом қуролига эга бўлишга интилаётган бир пайтда мамлакат мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш, барча совет кишиларининг ҳушёрлигини ошириш, уларни социалистик ватанни ҳимоя қилишга доим тайёр туриш руҳида тарбиялаш масалаларига эътиборни кучайтириш талаб этилади.

ДОСААФ шу масалаларни ҳал этишда муҳим роль ўйнайди. Мудофаа жамияти бундан буён ҳам давлат мудофаа қудратини мустаҳкамлашда партия ва ҳукуматга актив ёрдам бермоғи, меҳнаткашлар ўртасида оммавий мудофаа ишлари даражасини тинмай кўтармоғи, ёшларни қуролли кучлар сафларида хизмат қилишга тайёрлаш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилмоғи, совет кишиларини ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашда актив қатнашмоғи, мудофаа ва халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган оммавий техника касблари кадрларини тайёрлаш сифатини яхшиламоғи, спорт ҳарбий техника турларининг оммавийлиги ва юксак даражада бўлишини таъминламоғи лозим.

Оммавий мудофаа ишларининг миқёси ва мазмуни замонавий талабларга жавоб бера оладиган бўлсин учун меҳнаткашларнинг оммавий кўнгилли ҳарбий ватанпарварлик ташкилоти бўлмиш ДОСААФ иш методларини сабот билан такомиллаштирмоқ, бошланғич ташкилотларнинг активлигини оширмоқ, кадрларни танлаш, ишга жойлаштириш ва тарбиялашни яхшилаш, жамиятнинг барча ташкилотлари фаолиятида жамоатчилик асосларини кенг ривожлантирмоқ, уларнинг ўқув ва моддий техника базасини мустаҳкамламоқ зарур.

ДОСААФ VI съезди Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик туфайли вужудга келган умумхалқ сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ўсган тарихий кунларда ўтяпти. Барча совет кишилари каби мудофаа жамиятининг кўп миллионли аъзолари армиясининг ватанпарварлик бурчи Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини КПСС XXIII съезди тарихий қарорларини бажаришда, Ватанимиз иқтисодий ва ҳарбий қудратини мустаҳкамлашда янгидан-янги муваффақиятларга эришиб нишонлашдан иборатдир.

КПСС Марказий Комитети Армия, авиация ва флотга ёрдам берувчи Қизил байроқли кўнгилли жамият ташкилотлари партия органларининг раҳбарлиги остида бошқа жамоат ташкилотлари билан биргаликда ўз олдиларига қўйилган вазифаларни муваффақият билан бажариб, Совет давлатининг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш умумхалқ ишига муносиб ҳисса қўшадилар, деб қатъий ишонч билдиради.

Яшасин қудратли социалистик Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин коммунизм қурувчи қаҳрамон совет халқи!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

Н. В. ПОДГОРНИЙ ТОШКЕНТДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳиршоҳнинг таклифига биноан расмий визит билан Афғонистонга бораётган СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 30 май эрталаб Тошкентдан жўнаб кетди.

Н. В. Подгорний билан бирга Тожикистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси М. Холов, СССР Энергетика ва электрлаштириш министри П. С. Непорожний, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. М. Виноградов ҳам Кобулга учиб кетдилар.

Тошкент аэропортида Н. В. Подгорнийни ва унинг ҳамроҳларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг масъул ходимлари кузатиб қолдилар.

Н. В. ПОДГОРНИЙ АФҒОНИСТОН ПОДШОСИ ҲУЗУРИГА ТАШРИФ БУЮРДИ

КОБУЛ, 30 май. (ТАСС). Бугун СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳиршоҳ ҳузурига ташриф буюрди.

Н. В. Подгорний билан подшо Муҳаммад Зоҳиршоҳ ўртасида дўстона суҳбат бўлди.

КОБУЛДА КУТИБ ОЛИШ

КОБУЛ, 30 май. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳиршоҳнинг таклифига биноан бугун расмий визит билан дўст Афғонистон пойтахти Кобулга келди. СССР Олий Совети Президиуми Раисининг Афғонистонга сафарида унга СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Тожикистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси М. Холов, СССР Энергетика ва электрлаштириш министри П. С. Непорожний, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. М. Виноградов ва бошқа кишилар ҳамроҳ бўлдилар.

Бугун эрталаб Кобулда ҳаво очиқ, қуёш чиққан, СССР билан Афғонистоннинг давлат байроқлари ҳилпирамоқда. Миллий кийимлар кийган афғонлар Кобул аэродромига олиб борадиган майдонлар ва кўчаларга тўпланишди.

Кобул аэродромида Н. В. Подгорнийни Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳиршоҳ, бош министр Муҳаммад Ҳошим Мейвандвал, парламент иккала палатасининг раислари доктор Абдил Зоҳир ва Абдил Ҳоди Дави ҳамда бошқа расмий кишилар, шунингдек жамоатчиликнинг жуда кўп вакиллари, Кобул аҳолиси, элчихоналарининг ходимлари, матбуот ва радио ходимлари кутиб олдилар.

Ўртоқ Н. В. Подгорнийни кутиб олиш учун Совет Иттифоқининг Афғонистондаги элчиси К. И. Александров, совет элчихонасининг масъул ходимлари, Совет Иттифоқининг техника ёрдами билан Афғонистонда қурилаётган иншоотларнинг раҳбарлари — совет мутахассислари ҳам аэродромга келишди.

Совет ва Афғонистон байроқлари билан безатилган аэродромда Совет Иттифоқидан келган ҳурматли меҳмон шарафига фахрий қоровул саф тортиб турди. Совет Иттифоқи билан Афғонистоннинг давлат гимнлари ижро этилди, тўплардан ўқ отилиб, миллатлар салюти берилди. Афғон болалар Совет Иттифоқидан келган меҳмонларга гулдасталар тақдим қилдилар.

Н. В. Подгорний ва Афғонистон подшоси автомашинага тушиб, аэродромдан, Чехелсотун саройига бордилар. СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Афғонистонда бўлган вақтида унинг резиденцияси шу ерда бўлади.

САР ДАВЛАТИНИНГ БОШЛИҒИ ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Сурия Араб Республикасининг Совет Иттифоқида бўлган давлат бошлиғи Нуриддин Атаси 30 майда Москвадан ватанига жўнаб кетди.

Внуково аэродромида ҳурматли меҳмонни СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Я. Э. Калнберзин ва бошқалар кузатиб қолдилар. (ТАСС).

КОМСОМОЛ ЙЎЛЛАНМАСИ БИЛАН МАМЛАКАТНИНГ ОЛТИН ЦЕХИГА

Ўзбекистон комсомоли вакилларининг биринчи группаси мамлакатнинг энг йирик олтин цехи — Мурунтовга комсомол йўлланмаларини олди. 100 дан ортиқ йигит ва қиз Қизилқум чўлининг марказига бориб, Мурунтов олтин руда саралаш комбинатини, бутун Қизилқумни кесиб ўтувчи катта сув қувури, олтин қазувчилар шаҳри Зарафшонни бунёдга келтиришда қатнашадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ва республика ҳукуматининг раҳбарлари 30 майда Мурунтовнинг ёш ўзлаштирувчилари жўнаб кетишлари олдидан уларни қабул қилдилар. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов жўнаб кетувчиларга оқ йўл тилади. (ЎзТАГ).

ҲУРМАТ ТАХТАСИ ТАЪСИС ЭТИЛДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика газеталари саҳифаларида давлатга пилла топшириш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажарган область ва районларни ёзиш учун Ҳурмат тахтаси таъсис этди.

ЎЗБЕК ВА БЕЛОРУС — ҚОНДОШ-ЖОНДОШ ХАЛҚ

Эртага қардош Белоруссия пойтахти Минск шаҳрида Ўзбекистон адабиёти ва санъати ўн кунлиги — маданиятимиз кўриги тантанали суратда очилади.

Қуёшли Ўзбекистонимизнинг 400 кишилик маданият вакиллари «Салом, Белоруссия!», «Салом, қадрдон ўлка!» деб ўзбек халқининг юрак саломини, қалб меҳрини ўз қардошларига етказадилар.

Ўзбек халқи билан белорус халқи ўртасидаги дўстлик чинакам биродарлик намунаси, жанг майдонларида, оловлар ичида чиниққан, зўр ҳаётий имтиҳондан ўтган, қудратли кучга эга бўлган дўстликдир.

Ўзбек ва белорус халқлари курашда, меҳнатда, қуриш ва яратишда бир мақсад, бир ғоя билан илҳомланган оға-инилардир.

Ўтган йилнинг апрель ойида ўзбеклар диёрида қардош Белоруссия маданиятининг кўриги бўлиб ўтган эди. Ўн кун давомида ўлкамиз Белоруссия руҳи билан нафас олганди. Энди белорус меҳнаткашлари ўн кун мобайнида ўзбек қардошларини ардоқлайдилар, ўзбек адабиёти ва санъатининг гўзал, нодир асарларидан баҳраманд бўладилар. Декада икки халқ дўстлигининг, совет халқлари дўстлигининг улуғвор намойишига айланади.

Салом, жондан азиз белорус қардошлар! Ўзбек диёрининг, қуёш ўлкасининг самимий муҳаббатини, эзгу-истакларини, жўшқин меҳрини қабул эт!

ТАБИИЙ ОФАТ ВА ҚАТЪИЯТ

Сариосиёликлар илгари баҳор ҳавоси бу йилгидек ноқулай келганлиги, у деҳқонлар олдида бу қадар кўп қийинчиликлар туғдирганлигини эслолмайдилар. Ҳозир райондаги каттадан-кичик ҳамма бир оғиздан: «Табиий офат бизнинг ирodaмизни, қатъиятимизни синовдан ўтказяпти» деб ҳазиллашадиган бўлиб қолди. Табиат эса одамлар билан ҳазиллашгани йўқ, у ёвузлик қилди, офат келтирди.

Бошда об-ҳаво шароити ҳам яхши эди, иш ҳам яхши борган эди. Район деҳқонлари чигит экишни муваффақиятли тамомладилар, барча майдонда уни бир текис ундириб олдилар. Аммо, культиваторлар осилган тракторлар пахта далаларига чиқарилиб, экиннинг парваришн бошланган бир пайтда кучли дўл ёғди. 7.500 гектар майдондаги ёки барча пахта майдонининг ярмидаги ғўза бутунлай нобуд бўлди. 1.500 гектар майдондаги экин эса қаттиқ зарарланди.

Иродаси мустаҳкам деҳқонларимиз об-ҳаво шароити ноқулай келганлиги ва табиий офат юз берганлиги сабабли келиб чиққан мушкулликларни мардонавор енгдилар. Улар дўлдан нобуд бўлган ва зарарланган майдонларга қайта чигит экиш, экинни ўнглаб олиш тадбирларини белгиладилар ва уни моҳирлик билан амалга оширдилар.

Бироқ, табиат яна ўчакишди, яна ёвузлик қилди. 22 майда тағин кучли ёмғир ва дўл ёғди, катта тошқин бўлди. Натижада 2000 гектар майдондаги ғўзани тошқин суви деярли тўла ювиб кетди. Қийин вазият вужудга келди. Лекин район партия ташкилоти, меҳнаткашлар саросимага тушмадилар, улар қийинчиликлар олдида тиз чўкмадилар. Коммунистлар ва комсомоллар бошчилигидаги район меҳнаткашлари табиий офат оқибатларини бартараф этиш учун курашга янада кучлироқ қатъият, сабот-матонат билан киришдилар.

Бу сафар ҳам катта майдонларга қайта чигит экиш зарурати туғилди. Бир қатор хўжаликларда, жумладан «Ленинизм», «Ленинград», Свердлов номли, «Правда» колхозлари ва бошқа хўжаликларда барча майдонга чигит қайта экилади. Мусобақадошларимиз — деновлик, шўрчилик ва жарқўрғонлик механизаторлар бошимизга оғир кунлар тушганда бизга ёрдам қўлини чўзишди, кўмаклашгани келишди. Улар ўзлари билан бирга 50 та ҳайдов трактори ва 70 та экиш агрегати олиб келишди ҳамда район пахтакорлари билан биргаликда далаларда кечаю-кундуз бирдек меҳнат қилишди. Ана шу кунларда район хўжаликларининг даласида ҳаммаси бўлиб 200 та агрегат билан қайта чигит экилди. Денов, Хайробод пахта тозалаш заводларининг коллективлари район хўжаликларини дориланган чигит билан узлуксиз таъминлаб туришди.

Одамларнинг характери, уларнинг тетик руҳи ва матонати об-ҳаво шароити ноқулай келганлиги ва табиий офат юз берганлиги сабабли вужудга келган жуда катта қийинчиликларни бартараф этиш давом этган мураккаб шароитда тўла намоён бўлди. Улар чинакам қаҳрамонлик намунасини кўрсатишди ва жуда қисқа муддат — уч кеча-кундузда 7.500 гектар майдонга чигитни қайта экиш каби масъулиятли ишнинг уддасидан чиқишди.

Шундай қилиб, район меҳнаткашлари жиддий синовдан шараф билан ўтишди. Қийинчиликлар юз берган кунларда табиий офат оқибатлари билан мардонавор курашган, чин маъноси билан жасорат кўрсатган кишиларнинг номларини кўплаб мисолга келтириш мумкин. Масалан, Свердлов номли колхозда ишлаган жарқўрғонлик механизаторлар Н. Жумаев, Э. Абдушукуров, Х. Махсумқулов, А. Оллоназаров ва бошқа ўртоқларнинг ҳар бири уч кеча-кундуз давомида мижжа қоқишмади, пахта даласидан бир қадам ҳам нари жилишмади, ўз агрегатларини унумли ишлатишди, экишнинг юқори сифатли бўлишини таъминлашди. Чунки, экилган уруғни тез ундириб олиш, табиий офат туфайли вужудга келган кечикишнинг ўрнини имкони борича тезроқ қоплаш ҳаммадан зарурлигини улар яхши билишарди.

Чигит қайта экилиши биланоқ пахта далалари дарҳол суғорилди. 20 майга келиб чигит қайта экилган барча майдонда уруғ тўла ундириб олинди ва пешма-пеш ғўза парвариши бошлаб юборилди. Ҳозир экинни культивация қилиш, озиқлантириш ва суғориш суръати кун сайин эмас, балки соат сайин тезлаштириляпти. Далаларда 400 га яқин культиватор осилган чопиқ тракторлари унумли ишлатиляпти. Механизаторлар «пўлат от»ларнинг кучидан тўлароқ фойдаланиш, кўпроқ майдондаги ғўзани культивация қилиш, озиқлантириш

Н. ЭШМАМАТОВ,
Сариосиё район партия комитетининг биринчи секретари

□ □

учун интилаётган бўлсалар, колхозчилар экинни ўтоқ қилишга, ерга солинган ўғит ва берилган сувдан фақат ғўзанинг ёлғиз ўзи баҳраманд бўлишини таъминлашга ҳаракат қилмоқдалар. Ҳамма қўлига кетмон олиб далага чиқди. Ҳамма ғўза парваришини кучайтириш ва уни нормал ўстириш ҳамда ривожлантириш учун олиб борилаётган курашга ҳисса қўшишни ўзининг асосий бурчи деб билмоқда. Район марказининг аҳолиси, корхона ва қурилиш ташкилотлари коллективларининг пахтакорларга ёрдамлашиш учун келган вакиллари пахта далаларида деҳқонлар билан ёнма-ён туриб унумли меҳнат қилишяпти, мўл ҳосил учун, юбилей йилида олинган мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилиши учун олиб борилаётган курашда фаол иштирок қилишяпти.

Ғўзанинг бир қисми дўлдан зарарланиб, кўчат сийрак бўлиб қолган майдонларда қатор орасига чигит экиш билан бир қаторда, экинни суғориш, қўшимча озиқлантириш ташкил этилди, қатқалоққа қарши «ўт очилди», қисқа қилиб айтганда аҳволни тузатиб олиш учун нимаики зарур бўлса ҳаммаси амалга оширилди.

Кейинги ёққан дўл ва тошқиндан зарарланган майдонларга яна бир неча кундан кейин қайта чигит экиш мумкин. Чунки, ҳозир ерни сув босиб ётибди. Колхозчилар, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмасининг механизаторлари пахта далаларидаги сувни чиқариб юбориш, ерни тезроқ оби-тобига келтириш тадбирларини амалга оширмоқдалар. Имконият туғилиши билан далага экиш агрегатлари олиб чиқилади ва қайта чигит экиш бошлаб юборилади. Биз бу ишни жуда қисқа муддатда — бир-икки кун ичида тугаллаш режаларини тузяпмиз.

Шу кунларда барча колхозларда очиқ партия йиғилишлари бўлиб ўтди. Коммунистлар ҳам, партиясизлар ҳам бир оғиздан: об-ҳаво шароити ноқулай келганлиги ва табиий офат юз берганлиги сабабли вужудга келган қийинчиликларга қарамай, пахта етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан илгари олинган мажбуриятлар ўзгармай қолаверади, демоқдалар. Масалан, «Правда» колхозида бўлиб ўтган йиғилишда бригада бошлиғи Муҳаммади Нусратов сариосиёлик пахтакорларнинг ҳаммасига хос бўлган ўй ва фикрни қуйидагича ифодалади:

— Совет кишиларининг иродаси ҳар қандай табиий офат кучидан устундир. Тошкентликлар зилзила даҳшатларидан чўчишмади. Биз, пахтакорлар эса табиат инжиқликлари олдида чекинмаймиз. Бригадамиз аъзолари юбилей шарафига бошланган мусобақага қўшилиб, гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олган эдилар. Биз табиий офат туфайли барча майдонга чигитни қайта экқан бўлсак ҳам, илгариги ваъдамизда турибмиз. Ҳар гектар ердан албатта 40 центнердан пахта оламиз ва давлатга сотамиз!

Ғўзаси дўл ва тошқиндан зарар кўрмаган хўжаликларнинг пахтакорлари ўз зиммаларига янги, оширилган мажбуриятлар олишди. Калинин номли колхознинг деҳқонлари илгари ваъда қилинганига қўшимча равишда 1.500 тонна, Ленин номли колхознинг деҳқонлари 1000 тонна ва «Янги рўзгор» колхозининг деҳқонлари 600 тонна пахта етиштириш ва давлатга топшириш ҳақида сўз беришди.

Ҳа, сариосиёлик пахтакорларнинг мажбурияти ўзгармай қолаверади. Юбилей йилида район хўжаликлари мамлакатга 57 минг тонна «оқ олтин» етказиб берадилар. Пахта далалари меҳнаткашларининг, барча сариосиёликларнинг азму-қарори ана шундай.

Район меҳнаткашларига область ва республика партия ҳамда совет ташкилотлари катта ёрдам бермоқдалар ва қийинчиликларга қарши курашда уларни қўллаб-қувватламоқдалар. Мусобақадошларимиз районимиз меҳнаткашлари билан бирга нафас олишяпти, қўлларидан келган барча ёрдамни аяшмаяпти. Қардош Тожикистоннинг қўшни районларидаги хўжаликларнинг раҳбарлари келишиб, ёрдам беришга тайёр эканликларини айтишди. Буларнинг ҳаммаси учун миннатдормиз.

Ҳозирги кунда дўстларнинг, мусобақадошларнинг бир-бирига ёрдами, қимматли маслаҳати ҳаммадан ҳам зарур. Бу қийинчиликларга қарши кураш ва унинг оқибатларини бартараф этишда одамларга мадад бўлади, уларнинг руҳини тетиклаштиради, кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшади. Мен яқинда «Коммунизм» колхозида икки колхозчи суҳбатининг устидан чиқиб қолдим. «Отамнинг ёши 86 да, — дерди уларнинг бири иккинчисига. — Шунга қарамай, тошқиндан кейин далага келиб аҳвол билан танишгач, мендан: энди нима қилмоқчисизлар, ўғлим, деб сўрадилар. Мен: кўпроқ меҳнат қиламиз, чигитни қайта экамиз, бироқ гектаридан албатта 40 центнердан ҳосил оламиз, дедим. Отам аввал индамай турдилар, сўнг: ўзинг ўйлаб кўрчи, агар илгариги замонда деҳқоннинг бошига шундай кулфат тушса, у нима қиларди, деб савол бердилар ва ўзлари унга мана бундай жавоб бердилар: эсимда, мен ёшлигимда сув тошқини бўлган эди. Ўшанда деҳқонлар хонавайрон бўлишди ва бойнинг эшигига бўйин эгиб бориб, қулоғигача қарзга ботишди. Ҳозир бошқа вақт. Ихтиёрларингда қудратли техника бор. Партия ва ҳукумат, элу-халқ ёрдам беради. Ҳеч кимдан қарздор ҳам бўлмайсизлар, ҳосилларинг ҳам кам бўлмайди. Аминманки, чигитни тез орада қайта экиб оласизлар, мўлжалдаги ҳосилни етиштирасизлар».

Район меҳнаткашлари, шу мўйсафиднинг ибораси билан айтганда, албатта ғолиб чиқадилар, барча майдонда мўл ҳосил етиштирадилар ва давлат олдида қарздор бўлиб қолмайдилар. Сариосиёликларнинг юбилей вахтаси давом этяпти. Уларнинг ҳаммаси ғалабага қатъий ишонч билан меҳнат қилишяпти.

ЭРТАГА БЕЛОРУССИЯДА ЎЗБЕК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЧИЛАДИ

ДЎСТЛИК САҲИФАЛАРИ

Эртага қардош Белоруссияда ўзбек адабиёти ва санъати ўн кунлиги тантанали очилади. Ўзбек ва белорус халқларининг қардошлик алоқалари ўзига хос тарихга эга.

Улуғ Ватан уруши йиллари фашист босқинчилар белорус халқи бошига оғир кулфатлар келтирди. Ўша пайтда ўзбек халқи азиз биродар, қардошларига ўз бағридан жой берди, меҳрибонлик қилди. Бошқа қардошлар қатори икки халқ кишилари ҳам қўлни қўлга бериб бир мақсад, бир ғоя — фашистлар устидан тўла ғалабага эришиш учун ишлади, курашди, қурди, яратди, ғалаба қозонди.

Мен эртага Белоруссияда очиладиган ўзбек адабиёти ва санъати ўн кунлиги тантаналаридан фойдаланиб, икки қудратли халқ — ўзбек ва белоруслар қардошлигини акс эттирувчи бундан чорак аср муқаддам содир бўлган воқеаларни ҳикоя қилмоқчиман.

1941 йилнинг охири... Совет халқи ўз озодлиги ва мустақиллиги учун ҳаёт-мамот жанги олиб бормоқда. Ватанимизнинг ғарбий районларини, шу жумладан Белоруссия ерларини душман ишғол қилган. Немис-фашистлари Москва ва Ленинградни, шунингдек Донбассни эгаллаб олиш ва Улуғ Октябрнинг 24 йиллик байрамигача урушни ўз ғалабаси билан якунлашга аҳд қилган. Аммо, Ленин партияси раҳнамолигида Ватан мудофаасига отланган қудратли халқларимизнинг қаҳрамон ўғил-қизлари душманнинг ёвуз ниятларини пучга чиқардилар. Ватанимизнинг муқаддас тупроғи фашист газандаларининг жирканч қадамларидан тозаланди, озод этилди.

Мана шундай оғир ва масъулиятли кураш кезларида мамлакатимиз ғарбий районларидан Ўзбекистонга завод ва фабрикалар, фан ва маданият муассасалари кўчириб келтирилди. Бошига кулфат тушган қардошларини ўзбек халқи зўр самимият ва очиқ чеҳра билан кутиб олди. Ўзбеклар рус ва украин, белорус ва молдаван, латиш ва эстон, литвалик ва бошқа дўстлари билан елкама-елка меҳнат қилиб, душман устидан ғалабани тезлатишга ҳаракат қилди.

Худди мана шу йиллари Ўзбекистонга Россия Федерациясидан, Украина ва Белоруссиядан бир қатор илмий ва маданий-оқартув ташкилотлари, олий ўқув юртлари кўчириб келтирилган эди. Тошкентда СССР Фанлар академияси Шарқшунослик ва Рус адабиёти институтларининг олимлари ўз илмий ишларини давом эттирар, Ленинград консерваторияси концерт берарди. И. Франко номли Украина драма театри, Давлат яҳудий театри ўз спектаклларини кўрсатарди. СССР Фанлар академияси, «Советский писатель» нашриётлари республикамиз пойтахтида ўз филиалларини очиб, кўплаб китобларни чоп этди. СССР халқ артисти С. Михоэлье Ҳамза театрида «Муқанна»ни саҳналаштиришга бошчилик қилди. «Бой ила хизматчи» пьесаси эса яҳудийлар театри саҳнасида кўрсатилди.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг мажлислари қардош халқлар қаламкашларининг анжуманига айланди. Ўзбекистон Ёзувчилар союзида биз атоқли рус адиби А. Толстойни неча бор учратганмиз. Белорус халқ шоири Я. Коласнинг, украин шоири М. Терешченконинг ва бошқа кўплаб ёзувчиларнинг шеърларини эшитганмиз. Бу даврда Ўзбекистон Ёзувчилар союзи фақатгина республика ижодкорларининг ташкилоти бўлиб қолмай, унинг мажлисларида ўзбек адабиётининг ижодий проблемалари билан бир қаторда бошқа қардош халқлар адабиётларига оид масалалар ҳам кенг муҳокама қилинарди.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг Совет ҳокимиятининг 25 йиллиги ва адабиётимизнинг Улуғ Ватан уруши давридаги вазифаларига бағишланган 1942 йил декабрь ойидаги пленуми ҳали-ҳали ёдимда. Атоқли ўзбек шоири Ҳамид Олимжон қисқача кириш нутқи билан пленумни очган эди. Пленумда бир қатор машҳур ёзувчи ва олимлар миллий адабиётлар ҳақида докладлар қилишган эди. Жумладан: Ҳамид Олимжоннинг «Чорак аср ичида ўзбек адабиёти», СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. М. Жирмунскийнинг «Ўзбек қаҳрамонлик эпоси», профессор Волькенштейннинг «Рус совет драматургияси», Иззат Султоннинг «Ўзбек совет драматургияси», К. Чуковскийнинг «Ўзбек поэзиясининг рус тилига таржимаси», академик М. Нечкинанинг «Совет адабиётида ватанпарварлик темаси», М. Шайхзоданинг «Ўзбек адабиётида традиция ва новаторлик», Т. Фаттоҳнинг «Ўзбек совет адабиётида Ватан уруши темаси», С. Сомованинг «Ўзбек совет поэзиясида лирик қаҳрамон» ва бошқа темаларда докладлар тингланганди. Пленум белорус совет адабиёти ҳақида Якуб Коласнинг, украин совет адабиёти тўғрсида Микола Терешченконинг, яҳудий совет адабиёти бўйича Х. Добрушиннинг ахборотларини ҳам тинглади.

Ўша йиллари республикамизнинг илмий тадқиқот муассасаларида ва олий ўқув юртларида ҳам қандайдир алоҳида жонланиш ҳукмрон эди. Тошкентда Белоруссия ССР Фанлар академиясининг айрим илмий муассасалари ҳам зўр кўтаринкилик билан иш олиб борди. Уларнинг Белоруссия халқи тарихи ва адабиётига бағишлаб ўтказган сессия ва мажлисларида республикамиз фан арбоблари ҳам яқиндан иштирок этардилар.

1942 йилнинг ўрталарида Белоруссия ССР халқ шоири Янко Купала 60 ёшга тўлиши муносабати билан юбилей ўтказилмоқчи бўлди. Шоирнинг ўзи эса бунга қаршилик кўрсатди. Лекин 1942 йилнинг 28 июнида Янко Купала Москвада вафот этди. Бу қайғули хабар Ватанимиз бўйлаб тез тарқалди ва ўзбек халқининг ҳам юрагини тирнаб ўтди. Шундан бир неча кун кейин, худди шоир туғилган кун — 1942 йилнинг 7 июлида Белоруссия ССР Фанлар академиясининг Янко Купала хотирасига бағишланган мажлиси бўлди. Мажлисда белорус олимлари, рус, ўзбек адабиёти ва фан арбоблари, республикамиз пойтахти жамоатчилиги ҳам иштирок этдилар. Янко Купаланинг яқин сафдоши, Белоруссия ССР Фанлар академиясининг академиги Якуб Колас шоир ҳақида гапирди ва Янко Купала хотирасига бағишланган «Дўстимнинг қабри устида» номли шеърини белорус тилида ўқиди. Профессор Н. Л. Бродский «Янко Купаланинг ҳаёти ва ижоди», СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Н. К. Пиксанов «Янко Купала ва Максим Горький», шоир Сергей Городецкий «Янко Купаланинг ижоди ва Белоруссия халқ поэзияси» деган темаларда докладлар қилдилар. Белорус шоираси Эди Огнецвет Янко Купала поэзиясининг ёш белорус қаламкашлари ижодига баракали таъсири тўғрисида сўзлаб, устоз хотирасига бағишланган ўз шеърини ўқиб берди. Иштирокчиларда чуқур таассурот қолдирган бу мажлис материаллари тўпланиб, Белоруссия ССР Фанлар академияси томонидан 1943 йилда Тошкентда «Янко Купала хотираси» номи билан нашр этилди.

«Тошкент — деб ёзган эди Ҳамид Олимжон 1943 йилда, — ҳеч қачон ва ҳеч бир даврда ўз қучоғида фан, адабиёт ва санъат аҳлларининг бир ерга бу қадар улкан мужассамлашганини кўрган эмас. Бу ҳол тинчлик вақтида бўлганда, ўзбек халқи учун катта байрам тусини олган бўларди. Лекин уруш вақти бўлса ҳам ўзбек халқига бахтсизлик келтиргани йўқ».

Дарҳақиқат, бу йилларда турли миллат вакиллари, фан ва маданият арбоблари ҳамма вақтдагидан ҳам кўра кўпроқ ҳамкор, ҳамдард бўлиб қолишди. Рус ва ўзбек, украин ва белорус, грузин ва қозоқ, озарбайжон ва туркман ва бошқалар ғалаба учун фронтда қон, мамлакат ичкарисида эса тер тўкишди. Қонимиз ҳам, теримиз ҳам бир нарса учун — ғалаба ва тинчлик учун тўкилди. Биз ҳар вақтдагидан ҳам қондош ва жондош бўлиб кетдик.

Улуғ Ватан уруши Совет халқининг тўла ғалабаси билан тугади. Ватанимиз чегараси шумқадам душмандан озод қилинди, фашизм мажақлаб ташланди. Бепоён мамлакатимизда тинч меҳнат яна изга солинди. Уруш туфайли хароба қилинган шаҳарлар яна тикланди ва гуллаб яшнамоқда. Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия, Молдавия, Латвия, Литва ва Эстониянинг жамоли янгича ҳусн касб этди, экономикаси ва маданияти кундан-кун камол топмоқда.

Орадан йиллар ўтди. Бироқ, жанг оловларида туғилган дўстлик туйғулари мангуга қолди. Эндиликда қардошлик, дўстлик, ҳамкорлик ва тинчлик тароналари бепоён Ватанимиз бўйлаб жаранглaмоқда. Қардош халқлар адабиёти ва санъати умумсовет адабиёти ва санъати ғоялари билан нафас олмоқда, камол топмоқда. Ҳозир қардош халқлар адабиётларининг энг яхши намуналари китоб жавонларимиздан муносиб ўрин эгаллаган. Қардошлик тароналари эса қалбларимизга ҳузур бахш этмоқда.

Бизнинг дўстлигимиз — қардош Совет халқларининг дўстлиги метиндек мустаҳкамдир. Уни бор, атом ёлқинида исинмоқчи бўлган замонавий герастратларга дунё тор!

Солиҳ ҚОСИМОВ,
филология фанлари кандидати.

Ўзбек адиблари Абдулла Қаҳҳор ва Асқад Мухтор қардош Белоруссиянинг адабиёт арбоблари Петрусь Бровко ва Пимен Панченко ўртоқлар билан суҳбатлашмоқда. Бу сурат Ўзбекистонда бўлиб ўтган Белоруссия адабиёти ва санъати декадаси кунларида олинган. И. Глауберзон фотоси.

БЕЛОРУССИЯДА ЎЗБЕКИСТОН БАЙРАМИ

(Ўзбекистон ССР маданият министрининг биринчи ўринбосари С. К. КАМОЛИДДИНОВ билан суҳбат)

<> <>

Яқинда қардош Туркманистонда ўзбек адабиёти ва санъати декадаси муваффақият билан ўтди. Кечагина зўр кўтаринкилик билан ўз ишини якунлаган венгер маданияти декадаси таассуротларини унутганимиз йўқ. Бу дўстлик, биродарлик туйғулари халқларимиз маданиятининг бир-биридан маънавий озиқ, баҳра олишида катта аҳамият касб этади. Дўстлик декадалари туфайли биз қардош халқлар, социалистик мамлакатлар адабиёти, санъати ва умуман маданиятининг энг яхши ютуқлари билан яқиндан ошно бўлмоқдамиз.

Эртага Белоруссияда ўзбек маданияти ва санъатининг катта байрами бошланади. Ўн кунликда ўзбек адабиёти ва санъати арбобларидан 400 га яқин киши иштирок этадилар. Жумладан, ёзувчиларнинг катта группаси, киносанъати ходимлари, рассомлар, композиторлар, Алишер Навоий номидаги академик Катта театрнинг 80 кишидан иборат балет труппаси, 60 кишилик симфоник оркестри, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган «Баҳор» рақс ансамбли, Ўзбекистон ССР эстрада оркестри ва бошқа ижодий коллективлар қатнашадилар.

Декада қатнашчилари Белоруссиянинг кўпгина шаҳар ва районларидаги завод, фабрика ишчилари, колхозчилар, меҳнаткашлар билан мулоқотда бўладилар. Совет Ўзбекистонининг 50 йил ичида қўлга киритган муваффақиятлари, юксалишнинг ажойиб рақамлари, истиқбол режалари ҳақида ҳикоя қилиб берадилар. Белорус ҳамкасблар билан ижодий муҳокамалар ўтказадилар. Ижодий союзларда ўтказиладиган дўстлик мулоқотларида ютуқлар, тажрибалар ўртоқлашилади. Шу жиҳатдан мазкур ўн кунлик фақат ютуқ ва муваффақиятлар намойишигина эмас, балки ҳисоб бериш, ижобий имтиҳон ҳамдир. Бу имтиҳондан муваффақиятли ўтиш учун декадага борувчи ижодий ташкилотлар қизғин тайёргарлик кўрдилар.

Белорус—ўзбек халқлари дўстлигини ифодаловчи янги қўшиқлар яратилди. Белорус ёзувчиларининг бадиий асарлари таржима этилиб, ўзбек китобхонларига тақдим этилди. Шунингдек, Белоруссияда ўзбек ёзувчи ва шоирларининг ўзбек ва рус тилидаги асарларидан иборат китоб савдоси ташкил этилади. Белоруссияда ўзбек тасвирий санъати кўргазмаси ҳам очилади.

Декада кунларида белорус меҳнаткашларига эшиттириш учун Ўзбекистон радио ва телевидениеси республикамиз ҳақида, унинг маданияти, экономикаси, олижаноб кишилари ҳаётини акс эттирувчи махсус эшиттиришлар программаси тайёрлади.

Тошкент ҳужжатли фильмлар студияси декада кундалигини кинога олишни планлаштирган.

«Ўзбекфильм» студияси 50 йилликка атаб чиқарилган бадиий фильмларининг энг яхшиларини белорус дўстларга кўрсатадилар.

Ўн кунлик давомида Белоруссиянинг пойтахти Минск шаҳрида Совет ва чет эл Шарқи кечаси ўтказилади. Кечада Ўрта Осиё, Қозоғистон, Закавказье, шунингдек чет эл Шарқи халқларининг қўшиқ, куйлари янграйди. Белорус театрларида Алишер Навоий номли Катта театр артистлари иштирокида спектакллар кўрсатилади.

Қардош Белоруссия билан қуёшли Ўзбекистонимиз ўртасидаги дўстона муносабатларнинг янада равнақ топишида бу ўн кунликнинг катта самара беришига умидвормиз.

МУНОСИБ МУКОФОТ

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари Виставкасининг бош комитети «СССР вақтли матбуоти» бўлими бўйича тематик экспозициянинг бир қанча қатнашчиларини Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг дипломлари ва медаллари билан мукофотлади. Тематик экспозиция 1966 йилда «Совет матбуоти» павильонида ўтказилган эди.

Биринчи даражали диплом билан область газетаси—«Тошкент ҳақиқати» мукофотланди. Газетанинг редактори А. Исмоилов олтин медаль ва пул мукофоти билан, саноат бўлимининг мудири М. Мирҳамидов ва старший адабий ходим У. Жонгитов бронза медали ва пул мукофоти билан тақдирландилар.

ТЎЙ ШАРАФИГА

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

Серқуёш Ўзбекистонимизнинг ҳамма ерида тўрт миллион тонна «оқ олтин» учун кураш қизиб кетди. Колхоз далаларида азамат деҳқонлар юбилей йилининг мўл ҳосили ишқида тер тўкяптилар. Умумхалқ ҳаракатида коммунистлар, бригада партия ташкилотларининг активлари юксак фаолият кўрсатяптилар. Редакциямизга келаётган хат-хабарларда ана шулар ҳақида ҳикоя қилинади.

— Янгиқўрғон районидаги «Комсомолобод» колхози партия комитети ҳисобида 72 КПСС аъзоси бор, — деб ёзади Қ. Маликов. — Коммунистларнинг ташаббускорлиги, мўл ҳосил етиштиришдаги ишбилармонлиги туфайли хўжалик йилдан-йилга юксалиб боряпти.

Колхоз партия комитети ёш коммунистлар билан ишлашга алоҳида эътибор бераётир. Шу мақсадда хўжалик тармоқларида тузилган 10 дан ортиқ қуйи партия ташкилотлари тарбия мактаби ролини ўтамоқда. Хўжаликда кўплаб илғор ёшлар КПСС сафига қабул қилинаётир.

Олтиариқлик М. Мадумаров бизга ёзган «Дала шийпонлари» сарлавҳали хатида ғўза парваришининг ҳозирги долзарб кунларида колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни олиб боришда дала шийпонлари ва колхоз радиоузелининг роли ҳақида фикр юритади. «Намуна» колхозининг М. Қирғизбоев, У. Ҳамроев, А. Ҳамзаев сингари коммунистлар бошлиқ бригадаларида дала шийпонлари меҳнаткашларнинг ҳақиқий ҳордиқ чиқариш жойига айлантирилган. Шийпонлар бригада аъзоларини ташаббускорликка чорловчи турли плакат ва шиорлар билан безатилган.

Урганч район партия комитети халқ маорифи ишига, ёш авлод тарбиясига ҳамиша муҳим эътибор беради. Яқинда халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ Оллаберганов район мактабларини янги ўқув йилига тайёрлаш юзасидан райком бюросига ҳисобот берди. Бюро мактабларда ўқув-тарбия ишида йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан аниқ тадбирлар белгилади. Ўртоқ А. Эшматов «Кун тартибида — халқ маорифи» сарлавҳали хатида ана шулар ҳақида ёзиб юборган.

Бизга келаётган кўпчилик хатларда бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг бой иш тажрибаси, коммунистларни ишлаб чиқаришга сафарбар этишдаги ташкилотчилик фаолияти, партия ўқиши вақтида ўтказиб турилиши ҳақида гапирилса, айрим хатларда ишда масъулият сезмаётган, коммунист деган шарафли номга лойиқ хизмат қилмаётган кишилар танқид қилинади.

Бекобод районидаги Дзержинский номли колхоз партия ташкилоти (секретари А. Эгамназаров) партия ўқувини эътибордан четда қолдирган. Рўйхат бўйича партия ўқувига 40 дан ортиқ коммунист тортилиши керак эди. Лекин кўпчилик ўртоқлар машғулотларга хоҳласа келади, хоҳламасалар йўқ. Шуниси ачинарлики, колхоз партия ташкилоти юбилей йили учун ўзининг аниқ иш планига эга эмас. Я. Турмуҳамедов редакцияга ана шу ҳақда афсусланиб хабар қилади.

Мамлакатимизда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллик тўйи яқинлашяпти. Шу муносабат билан республикамизнинг ҳамма жойида Октябрь ўқишлари бўлиб ўтаётир. Ишчи ва қишлоқ мухбирларининг ҳаяжон билан ёзилган хатларида бу ўз аксини топмоқда. Х. Дадажонов Ўзбекистон районидаги «Ғаниобод» совхозидан йўллаган хатига «Октябрь ҳақида суҳбатлар» деб сарлавҳа қўйган.

Автор агитатор И. Ҳайдаровнинг Ватанимизнинг улуғ тўйи олдидан совхоз ишчилари ўртасида олиб бораётган суҳбатлари, лекциялар ҳақида тўлқинланиб ёзади.

Х. Эшмуродовнинг ёзишича, Каттақўрғон шаҳар партия комитетининг ташаббуси билан бу ерда Октябрь ўқишлари бошлаб юборилган. Биринчи машғулот уюшқоқлик билан қизиқарли ўтган.

Қишлоқ мухбирларидан А. Қурбонов, А. Мамараҳимов, А. Зоиров, Э. Олимов, Р. Ўроқов, Н. Давхоновларнинг қалб ҳарорати билан битилган хатларида ҳам ўз бурчига содиқ туриб меҳнат қилаётган коммунистлар, меҳнаткашларга ўз вақтида газета-журналларни етказиб бераётган почтальонлар, колхозчилар орасида агитация-пропаганда ишлари олиб бораётган агитаторлар тўғрисида, уларнинг элга манзур меҳнатлари ҳақида илиқ сатрлар бор.

Петрусь БРОВКА
Ленин мукофоти лауреати

МЕНИНГ ВАТАНИМ

Сершовқин Минск,
Енгилмас Брест,
Неман тепасида гувлаган ўрмон,
Бошдан-оёқ қулоч ёйган Белорус
Менинг Ватанимдир чексиз, бепоён.
Жонимдан севаман тинч қўлларини,
Қанча қўшиқ битдим унга безавол.
Кезмасайдим барча соҳилларини,
Севолмасдим, уни шунча, эҳтимол.
Фарзандлик меҳри-ла қаттиқ севолдим
Помир,
Полтавшина,
Узоқ Сибирни.
Бутунича қалбга мен жо этолдим
Шу меҳрибон Ватан — жонажон ерни.
Москвам, нурингдан ёруғ Ер шари,
Сен тонгдек мусаффо, хушнуд, сарафроз
Қадрдон Лениннинг эзгу ўйлари
Рўёбга чиқмоқда қилиб кенг парвоз.

Хайриддин САЛОҲ таржимаси.

Эртага — болаларни ҳимоя қилиш халқаро куни

БОЛАЛАР — КЕЛАЖАГИМИЗ

ЗАМИРАНИНГ ШОДЛИГИ

Жажжи қизим Замира
Тонгни яхши кўради.
Шунинг учун уйқудан
Доим кулиб туради.

Гўё чиқар офтоб
Худди унинг кўксидан.
Қушлар ҳам илҳом олар
Замира кулгусидан.

Қўлида оппоқ қоғоз
Ва ингичка қаламча.
Қоғозга бермиш пардоз,
Шодликлари оламча.

Шодлигининг боисин
Билсам, бир эгри чизиқ...
Бошқа бирор нарса йўқ,
Ушбу чизиқдан, қизиқ.

Кўриб тушундим нечун
Шодликларга тўлганин,
Кўзи юлдуздек чақнаб
Кундан ёруғ бўлганин.

Бу чизиқ — ўз ижоди,
Илк меҳнатин маҳсули.
Шунинг-чун очилибди
Шодлик гули, бахт гули.

Ш. ШОМУҲАМЕДОВ.

Советлар юртининг бахтли авлоди.

БАХТИЁРЛАР САРОЙИ

РЕПОРТАЖ

Тошкент хиёбонлари кўм-кўк. Ям-яшил! Осмон шишадек тиниқ ва мусаффо. Узоқдаги оппоқ тоғ қоялари кўзга аниқ ташланади. Ёқимли, майин шамол эсади.

Хиёбонларда ёшларнинг дам олиб, болаларнинг ўйнаб юрганини кўрасиз. Мана шундай саройлардан бири Карл Маркс кўчасида жойлашган. Бу пионерлар саройи бахтиёрларнинг энг севимли жойи ҳисобланади. Улар бу ерда турли тўгарак ва секцияларда қатнашиб ҳунар ўрганадилар, завқдан тўлиб-тошиб қўшиқ куйлайдилар.

«Дўстлик масофа билмайди!»

Саройдаги «Дўстлик клуби» аъзоларининг шиори ана шундай. Бу ерга кунига Иттифоқимизнинг турли шаҳарлари ҳамда чет эл болаларидан хат ва совғалар келиб туради. «Дўстлик клуби» аъзолари ўзларининг тенгдошларига саройда қилаётган ишлари ҳақида ёзиб юборадилар. Роза Александровна Полуянова раҳбарлигидаги клуб аъзолари Польша, Чехословакия, Руминия каби мамлакатлардан хат олишади. «Дўстлик клуби» хонасида Москва, Ленинград, Киев, Минск каби шаҳарлардан ҳамда Ҳиндистон, Индонезия, ГДР, Куба болаларидан келган совғаларни кўриш мумкин.

«Дўстлик клуби» хонасининг ёнидаги Ленин музейи кишини ўзига жалб қилади. Музейда тез-тез учрашувлар бўлиб туради. Революция ветеранлари, Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари болаларга ўзларининг жанговар хотираларини сўзлаб берадилар. Доҳиймиз Ленинни кўрган Зинаида Леонидовна Хмоловская ҳам Ленин музейининг аъзоларидан ҳисобланади. У саройда тез-тез бўлиб, музейга келган томошабинларга доҳий ҳақидаги хотираларини сўзлаб беради. Музей аъзоларига янги вазифалар топширади. Қилинган ишларни кўздан кечиради. Инора Маъдиева раҳбарлигида ўқувчилар кучи билан ташкил этилган музей доимо болалар билан гавжум бўлади. Музейдаги Лениннинг ёшлик даврини акс эттирувчи альбомлар, Ленин бўлган жойлар картаси ҳамда доҳий билан ишлаган Елена Стасованинг хотиралари ва бошқа экспонатлар томошабинларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Музейда Ленин яшаган шаҳарлар — Москва, Ленинграддан олинган материаллар, ўқувчиларнинг ўз қўллари билан ишланган экспонатларини ҳам кўриш мумкин.

Ленин музейи аъзолари шу кунларда доҳий номи билан аталган жойлар тарихини, Ленин ордени билан мукофотланган кишилар ҳаётини ёзиб олиш билан бирга Москва ва Ленинград шаҳарларига саёҳатга тайёргарлик кўрмоқдалар.

Саройдаги наққошлик тўгарагининг ишлари ҳамманинг диққатини ўзига жалб қилади. Тўгарак раҳбари Жалил ака Ҳошимовнинг болаларга меҳрибонлигини айтмайсизми! 30 йилдан бери ғамхўр устод болаларга наққошлик сирларини ўргатиб келмоқда. Жалил ака шу давр ичида қанчадан-қанча шогирдларни етиштирди. Уларнинг ишлари Япония, Америкада бўлиб ўтган болалар ижоди Халқаро кўргазмасида ҳам намойиш қилинди. Жуда кўп наққошлар диплом ва тақдирномалар билан мукофотландилар. Оддий ганчдан гул ясаш, уни жозибали қилиб пардозлай олиш ҳамманинг қўлидан ҳам келавермайди. Бу иш катта қунт ва сабр-чидамни талаб қилади. Унинг шогирдларидан Мўмин Султонов, Мирвоҳид Усмонов, Ҳаким Ҳамдамов, Абдураҳим Умаровлар ҳозир Тошкент политехника институтининг архитектура бўлимида ўқишмоқда.

Саройда республика «БАРС» отрядининг штаби жойлашган. Бу штабнинг тузилганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Лекин штаб аъзолари қисқа вақт ичида кўпгина кўзга кўринарли ишларни амалга оширдилар. Улар сарой тарихини, Октябрь революцияси номли вагон-ремонт заводининг тарихини ўрганмоқдалар. Жанговар-шуҳрат музейида штаб аъзоларининг қилган ишларини кўриш мумкин. Музейда қаҳрамон пионерларнинг ҳаётини акс эттирувчи расмлар, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари ва бошқа мўътабар кишиларнинг расмлари ўрин олган.

Шахмат тўгарагини СССР спорт мастери Шаҳзода олиб боради. Тўгарак қатнашчиси Тошкентдаги 140-мактабнинг 9-синф ўқувчиси Алла Мкртчан «Спартак» жамияти мусобақаларида қатнашиб, республика хотин-қизлари ичида фахрли иккинчи ўринни эгаллади. Тўгарак аъзоларидан бир нечаси шу йили июль ойида Ленинградда ўтказиладиган Бутуниттифоқ мактаб ўқувчиларининг спартакиадасига боради.

Хуллас, саройдаги 40 га яқин тўгаракка ҳозир 2.500 дан ортиқ пионер ва ўқувчи қатнашаётир.

Шу кунларда бахтиёр болалар Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги ҳамда доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

Ҳа, ҳақиқатан ҳам бахтиёрлар саройида болаларнинг қувноқ қўшиқлари доимо янграмоқда:

Озод Ватан қучоғида,
Бахт-саодат бизники.
Ёшлигимиз гулбоғида
Тинчлик, роҳат бизники!

У. МАҲКАМОВ.

МОСКВАДАН ХАТ

ЯЙРАБ ДАМ ОЛИШАДИ

Ўнинчи синфни тугатиб, соатсозлик заводига ишга кирдим. Заводимиз тошкентлик болалар ўқиб, тарбияланаётган 54-мактаб-интернатни оталиққа олган. Мен ҳам 5-б синфга пионер вожатийман. Болалар билан бирга бўлишни жуда яхши кўраман. Айниқса, тошкентлик болалар шундай қувноқки, улар ҳаммамизга ёқиб қолишган.

Бизда ҳам пионер ёзининг байроқлари кўтарилди, лагерлар ўз қучоғини очди. Эрта-индин болалар лагерларга жўнаб кетишади. Тошкентлик болалар ўқув йилини юз фоиз ўзлаштириш билан якунладилар. Яқинда Москва радиоси Мурод Азизовнинг пойтахтга бағишланган «Биринчи қор» сарлавҳали шеърини эшиттирди.

Пионерлардан Витя Гладков, Сережа Романов, Саша Мефтахутдиновлар радио, кино, фото тўгарагининг аъзоси. Улар спорт билан жуда қизиқишади.

600 дан ортиқ болага мўлжалланган пионер лагерида эркатойларнинг қувнаб дам олишлари учун барча шароитлар мавжуд. Тошкентлик пионер ва ўқувчилар ҳам москвалик дўстлари билан бирга яйраб дам оладилар.

Нина КАШИРИНА.

ИККИ ДУНЁ — ИККИ ТАҚДИР

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

Совет Иттифоқидаги каби социализм мамлакатларида ҳам ёш авлоднинг сиҳат-саломатлиги, ўқиши ва тарбияси ҳақида катта ғамхўрлик қилинмоқда.

БОЛГАРИЯ: Мамлакатда 2.300 дан кўпроқ аёллар консультацияси ишлаб турибди.

ПОЛЬША: каникул вақтида ёзги лагерларда бир ярим миллион бола дам олади.

ГДР: ҳар икки боладан бири болалар боғчасида тарбияланмоқда, ҳар уч мактаб ўқувчисидан бири дарсдан кейин куни узайтирилган мактабда қолдирилиб, бу ерда унга зўр ғамхўрлик кўрсатилади.

ВДР: Америка самолётлари бомбардимон қилиб турган шароитда мамлакатда болалар ўз ўқишини давом эттиришлари учун бутун чоралар кўрилмоқда. Эвакуация қилинган болалар учун ташкил қилинган махсус лагерларда сиҳат-саломатликни муҳофаза қилиш хизмати узлуксиз ишлаб турибди. Ўқувчилар учун жуда кўп пана жойлар ташкил қилинди. Курилган ана шу тадбирлар туфайли қарийб уч миллион мактаб ўқувчиси ўқув программасини тўлиқ ўта олди.

* * *

Мана, капитализм ва мустамлакачилик дунёсидаги болаларнинг тақдири. Бу ерда ҳаммаси бўлиб 600 миллион бола очлик ва касалликдан азоб чекмоқда.

ЛАТИН АМЕРИКАСИ: Аргентинада янги туғилган ҳар минг чақалоқдан 200 таси бир ёшга ҳам тўлмай ўлиб кетаётир. Венесуэла ва Боливияда балоғатга етмаган ўсмирларнинг 60 процентдан ҳам кўпроқ қисми, ўзига нон топиш учун ишлашга мажбур бўлмоқда. Қитъада 7 ёшдан 14 ёшгача бўлган 24 миллион бола мактабга қатнамаётир.

АҚШ: америкаликларнинг ўзлари берган маълумотларга кўра, болалар ўлимига қарши кураш соҳасида АҚШ 15-ўринда турибди. Мамлакатнинг ўнлаб районларида оналарни муҳофаза қиладиган муассаса йўқ, хусусий врач хизматига эса ҳамма ҳам мурожаат қила олмайди.

ИСПАНИЯ: мактаб ёшидаги тўрт миллион боладан атиги 2,5 миллион киши ўқимоқда. Ҳозир Испанияда мактаблар қаҳатчилиги авж олиб кетган. (ТАСС).

ЎН БЕШ ЁШЛИ НАЗАРИЯЧИ

РИГА, (ТАСС мухбири). Киевлик ўн беш ёшли мактаб ўқувчиси Гриша Чудновскийнинг доклади умумий алгебрага бағишланиб, Латвия пойтахтида бугун ўз ишини тамомлаган саккизинчи Бутуниттифоқ коллоквиумининг чинакам сенсацион воқеаси бўлди. Олимларнинг ваколатли анжумани минбарига кўтарилган пастгина бўйли бола ўз нуткини моделлар назариясига фаннинг алгебра билан математика логикаси туташган соҳасига бағишлади. Ёш тадқиқотчи ультраҳисоблар деб аталувчи метод билан боғланган муҳим хулосага келди. Унинг доклади Совет Иттифоқи математиклари ва Германия Демократик Республикаси, Вьетнам Демократик Республикаси, Венгрия, Польша, Болгария, Югославия, Бельгия, Англия, Австралиядан келган меҳмонларда катта қизиқиш туғдирди.

Бутуниттифоқ коллоквиуми ташкилот комитетининг раиси физика-математика фанлари доктори профессор Б. И. Плоткин Гриша Чудновский докладига «Математикадаги ноёб воқеа» деб баҳо берди. Ҳеч қандай муболағасиз шуни айтиш мумкинки, деди Б. И. Плоткин ТАСС мухбири билан суҳбатда, мактаб ўқувчисининг бу тадқиқоти кандидатлик диссертацияси даражасидадир. Гришанинг асари «СССР Фанлар академиясининг доклади»да нашр этишга тавсия қилинади.

Физика-математика фанлари кандидати С. Р. Когаловский профессорнинг фикрига тўла қўшилди. У, ўтган йили мактаб ўқувчисининг ғоят ноёб истеъдодига биринчи марта эътибор берган эди. Улар математикларнинг Москвадаги халқаро конгрессида танишган эдилар. Гриша бу конгрессда «Яширин холда» қатнашган эди. Гриша Чудновский моделлар назарияси устида олтинчи синфдан бошлаб жиддий шуғуллана бошлади (ҳозир у саккизинчи синфда ўқийди). Чудновский ўшандан бери фаннинг шу соҳаси устида зўр қизиқиш билан иш олиб бормоқда, совет ва чет эл илмий нашрларида эълон қилинган янгиликларни мунтазам кузатиб бормоқда. Гришада олий алгебрага ихлосни унинг ҳозир Киев университетида ўқиётган акаси уйғотган эди.

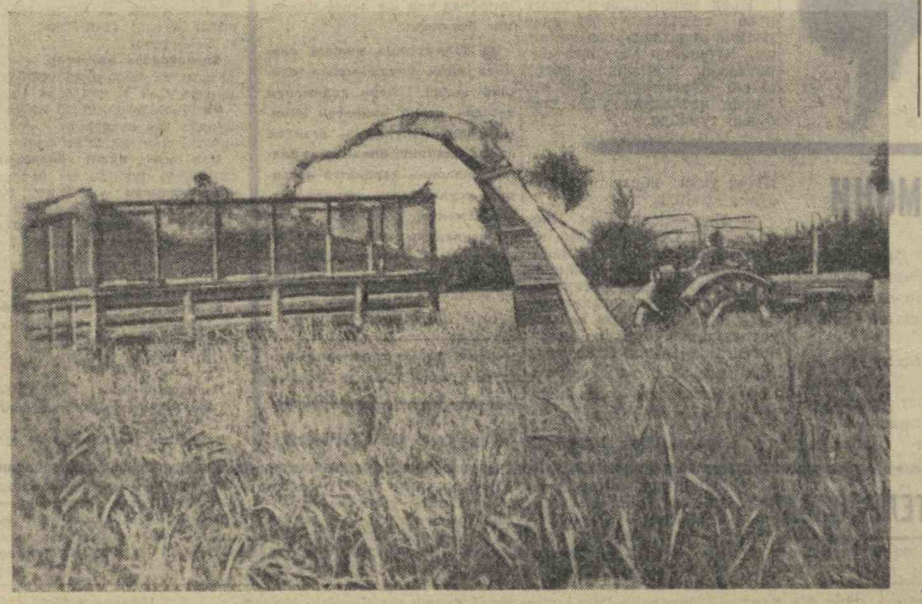

Фарғона область, Ленинград районидаги Энгельс номли колхоз чорвадорлари жавдардан силос бостиришга киришдилар. Улар бу йил жавдардан камида 1000 тонна силос бостиришни кўзда тутмоқдалар. Суратда: жавдар ўриш пайти.

Қ. Турсунов фотоси.

ЖАЗО ВА ИШОНЧ

ПРОКУРОР МУЛОҲАЗАЛАРИ

СССР гражданларига берилган эркинлик ва ҳуқуқлар — Улуғ Октябрь социалистик революцияси самараси, совет тузуми шарофатидир. Коммунистик партия, Совет ҳукумати коммунизмга ўтиш жараёнида шахс эркинлигини ҳар тарафлама ривожлантиришга, меҳнаткашларнинг қонуний манфаатларини муҳофаза қилишга катта эътибор бермоқдалар.

Совет кишиси ўз эрк-ҳуқуқлари билан ҳақли равишда фахрланади, айни вақтда жамият олдидаги бурчларини чуқур ҳис қилади. Бу бурчлар — Совет қонунларини аниқ ва оғишмай ижро этиш, социалистик мулкни кўз корачиғидай сақлаш, гражданларнинг ҳуқуқ, номус ва қадр-қимматини ҳурматлаш, меҳнат интизоми, социалистик турмуш қоидаларига риоя қилишдан иборатдир.

Социалистик қонунчилик Совет ҳокимияти ўрнатган қонун ва тартибларнинг давлат органлари, мансабдор шахслар ва гражданлар томонидан оғишмай бажарилишини талаб этади, қонун ва тартибларнинг бузилишига қарши кескин кураш олиб боради. Жиноий чоралар жиноятчиларни қилмишларига яраша жазолаш учунгина эмас, балки уларни тузатиш ва қайта тарбиялаш мақсадида қўлланилади.

Жиноятни бости-бости қилишга уриниш, жиноятчини ҳимоя остига олиш — совет қонунчилигига ёт, жамият учун зарарлидир. Қонунни бузган кишига шафқат қилмаслик, жиноятчини асло жазосиз қолдирмаслик керак. Бу талаб — инсонпарварликка зид эмас, балки халқ манфаатига мос, адолатли иш. Лекин, жазо чорасини қўлланган пайтда, биз инсон тақдирини ҳал этаётганлигимизни чуқур ҳис қилишимиз лозим. Бунда албатта жиноятнинг характерини эътиборга олиш, ҳамиша холис бўлиш талаб этилади.

Баъзи кишилар ёшлик ёки андишасизлик, анқовлик ёки тажрибасизлик оқибатида, айрим ҳолларда ғафлатда қолиш натижасида жиноий йўлга кириб қоладилар. Уларнинг аксарияси ножўя қилмишидан самимий товба қилади, афсусланади. Жазо муддатини ўтгач, ҳаётда яна ўз ўрнини топишга интилади. Бундай ҳолларда кишиларга ишониш, уларга холисона ёрдам кўрсатиш керак. Коллектив ишончи, тарбияси хато қилган кишининг яхшилар сафига қўшилишига ёрдам беради.

Хива шаҳрида турувчи Абдулла Қобулов жиноий иши учун икки йил қамоқ жазосига ҳукм этилган эди. У қилмишига чин кўнгилдан пушаймон бўлди. Жазо муддатини ўтаб, келгач, қадрдон корхонаси — Хива тикув фабрикасига ишга келди. Маъмурият ва ишчилар унга ишондилар. Абдулла ишончни сидқидилдан оқлади, ўз ҳаётига тушган доғни ҳалол меҳнати, пешона тери билан ювди. Ҳозир у цех бошлиғи. Обрўси, ҳурмати жойида.

Урганч пилла уруғчилиги заводи ишчиси Қўчқор Жуманов чайқовчилик устида қўлга тушди. У айбига иқрор бўлди, илгари ҳеч қачон бундай иш билан шуғулланмаганлиги, келгусида қинғир ишга сира қўл урмаслигини айтди. Корхона жамоатчилиги уни кафилликка олди. Ҳозирги вақтда Қ. Жуманов заводда машинист, ҳамиша мусобақа илғори.

Урганч шаҳридаги 4- болалар боғчаси мудири Қувонч Маҳмудова, шофёр Ф. И. Филиппов, Хива районидаги Ленин номли колхоз аъзоси Рўзимат Жуманиёзов каби кўпгина кишилар жиноят ва жазодан сўнг софдиллик, ҳалоллик билан меҳнат қилиб, коллективнинг тарбияси туфайли жамиятнинг илғор аъзолари қаторидан ўрин олдилар.

Жиноий жавобгарликка тортилган ва жазо муддатини ўтаган кишига қандайдир ёмон назар билан қараш, ундан юз ўгириш, ҳазар қилиш фактлари учрайди. Баъзилар қамоқдан келган кишининг эски жароҳатига туз сепади, қамалганини юзига солади. Айниқса ишга қабул қилишда бундай фактлар кўп рўй беради. Жинояти учун жазоланиб, яна ўртоқлари ҳузурига келган кишининг тақдири ҳақида чуқурроқ ўйлаб кўриш, уни ёлғиз қолдирмаслик, қилган гуноҳини ювиш учун унга имконият яратиб бериш зарур.

Хўш, жиноят қилган ва жазоланган кишиларнинг ҳаммасига ишонавериш керакми? Бу ҳақда мавжуд қонун ва тартиб бор. Давлат ва жамоат мулкини ўғирлаган собиқ жиноятчининг қўлига омбор калитини топшириб қўйиш ҳаммавақт ҳам тўғри бўлавермайди.

Чунончи, Мавлон Раҳмонов дастлаб Урганч холодильнигида омборчи бўлиб ишлаб, давлат мулкига хиёнат қилгани учун шартли қамоқ жазоси олган. Жазо муддатини ўтагач, Туямўйин қурилиш тресги ишчи таъминоти бўлимига омбор мудири қилиб қабул қилинган. Раҳмонов давлат мулкига яна хиёнат қилди.

Хива районидаги Фрунзе номли колхоз аъзоси Мадраҳим Абдуллаев колхоз бозорида безорилик қилиб, кишиларни ҳақоратлаган эди. Уни жамоатчилик кафилга олди. Лекин, безори инсофга келмади. Яна ичкиликбозлик қилиб, бозорда тўполон кўтарди, ажрашган хотинининг деразасини синдирди. Ниҳоят, безори 2,5 йил қамоқ жазосига ҳукм этилди. Яна бир факт: Урганч шаҳар савдосига қарашли магазин сотувчиси Норжон Саъдуллаева харидорнинг 48 тийин ҳақини юлиб қолган эди. Жамоатчилик уни ўз тарбиясига олди. Бироқ, қинғир қўлли сотувчи юлғичликни такрорлади ва жинояти учун уч йилга кесилди. Бу ўринда бирор жиноятчини кафилга олган коллектив масъулиятни чуқур сезиши зарурлигини алоҳида таъкидлаш керак.

Маъмурий ва жиноий жазо тарбиялаш, хатони ва жиноятни ювиш мақсадида берилишини жазоланган киши ҳам, раҳбарлар ва жамоат ташкилотлари ҳам эсда тутсалар кутилган натижага эришиш мумкин. Бир кишининг тақдири учун бутун коллектив қайғуриши, жонкуярлик қилиши зарур. «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» деган шиор ҳаётимиз қонуни бўлсин. Ана шунда жиноятга ҳам, жазога ҳам ўрин қолмайди, коллективнинг тарбиячи сифатидаги роли ошади.

Р. МУҲАМЕДОВ,
Хоразм область прокурори, адлия бош маслаҳатчиси.

Ахлоқ — одоб мавзуида

МУОМАЛА ВА СОҒЛИҚ

Ҳар қандай сўз: хоҳ яхши, хоҳ ёмон бўлсин бош мия орқали бутун организмда ўзгариш пайдо қилади. Бир сўз билан одамни ҳатто ўлдириб қўйиш ҳам мумкин. Аксинча бир сўз билан киши чеҳрасини очиб, дилини шод қилиш мумкин. Биз бу ерда айрим сўзларни шартли равишда дилга озор берувчи сўзлар десак, иккинчи турдагиларини шифобахш сўзлар деб айтамиз.

Шифокорлар устози Гиппократ сўзнинг организмга таъсири ҳақида гапириб, касални дори билан эмас, балки сўз билан даволаш керак, деган эди. Ҳақиқатан, ширин сўз ҳаёт учун қуёш, сув ва ҳаводек зарур. Ширин сўз эшитса беморнинг дарди енгиллашади, овқат ҳазм бўлиши тезлашади, қон ҳаракати яхшиланади.

Улуғ ўзбек олими Ибн Сино, чех олими Албинус, немис олими Гуфеланд ва рус физиологи Павловлар айтганидек хурсандчилик кишини ҳаётга руҳлантиради, баданни тетик ва соғлом қилади. Шунинг учун ҳам дили шод кишилар камдан-кам касал бўладилар. Касал бўлсалар ҳам тез фурсатда соғайиб кетадилар.

Ширин сўз — касалликка қарши курашдаги асосий қуролдир. Афсуски, бу қудратли қурол баъзи шифокорларимизнинг ёдидан кўтарилган. Бемор билан самимий суҳбатлашиш, очиқ чеҳра бўлиш керак. Врач томонидан эхтиётсизлик билан айтилган биргина сўз беморни руҳан эзиб, дардини ошириб юборади. Яқинда шундай ҳодиса бирин-кетин икки аёлда рўй берди. Л. Гофман ва С. Антоновалар бизга мурожаат қилиб, ошқозонларини рентген нурлари билан текширишимизни илтимос қилдилар. Маълум бўлишича бу аёллар илгари ҳам врачга учрашганлар. Лекин врач касалингиз оғир, деган. Чуқур текширишлар натижасида бу аёлларнинг касали оғир эмаслиги аниқланди. Шундай бўлса ҳам улар аввалги руҳий эзилишдан қутула олмадилар.

Машҳур рус олими Мудров «Агарда бемор билан ҳамдард бўлиб, дори-дармоннинг фойдали эканлиги тушунтирилса, беморда дорига нисбатан ишонч пайдо бўлади, ўзини тетик сезади, дорини зўр умид билан истеъмол қилади. Бинобарин, беморда ҳосил бўлган ишонч, тетиклик ва умид доридан кўра афзалроқ бўлиб чиқади» деган эди. Дар ҳақиқат беморга дориларни қуруқ рўйхатини ёзиб бермай, балки тушунтириш ҳам керак.

Мана кундалик ҳаётдан бир мисол. Эргаш ака оғир дардга дучор бўлиб, узоқ вақт ётиб қолди. Врач Нурилла ака беморни синчиклаб текширди, самимий суҳбатлашди, сўнг дори ҳам ёзиб берди. Кетар олдида «хафа бўлманг, тезда тузалиб кетасиз» деди. Ана шу ширин сўздан бемор ўзини анча енгил сезди. Чунки врач дори-дармондан ҳам афзал нарса билан бемор дилини даволаган эди.

Қон босими ортган, ўпка ва асаб касалликларига йўлиққан одамлар қўпол сўзни сира кўтара олмайдилар. Ножўя муомала айниқса юракка ёмон таъсир қилади. Юракни қон билан таъминловчи томирлар сиқилиб, қон ҳаракатини сусайтиради ёки тамоман тўхтатиб қўяди.

Яхши сўз билан кишилар кўнглини кўтариш, чеҳрасини нурафшон этиш врачнинг, ҳақиқий инсоннинг фазилатидир.

Э. ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидати.

ЧЎЛ ИЧКАРИСИДА

САМАРҚАНД — ҚАРШИ ЙЎЛИ ҚУРИЛИШИДА

Самарқанд—Қарши темир йўл линияси қурилиши қизғин бормоқда. Йўл қурувчилар чўл ичкарисида мардонавор меҳнат қилаётирлар. «Средазстроймеханизация» трестининг 11-қурилиш колоннаси Қарши чўли ичкарисига кун сайин тезроқ кириб боряпти. Янги йўл қурилиши трассасида ҳозирнинг ўзидаёқ 25 километр ер текислаш ишлари тугалланди.

Механизаторлар трассада бунёд этилажак Алатун станциясига яқинлашиб қолишди. Ўртоқ Левин бошлиқ колонна коллективи Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги нишонланадиган кунгача йўл тушадиган трассадан 60 километрида ер текислаш ишларини тамомлаш учун ҳаракат қилмоқда. Ана шу иш муваффақиятли адо этилса, 40 километр узунликдаги йўлда шиббалаш ишлари ҳам бошлаб юборилади. Механизаторлар мусобақасида экскаватор машинисти Дмитрий Бевз энг яхши натижаларга эришмоқда. Март ойида ва апрель ойининг 15 кунида нормадаги 12 минг кубометр ўрнига 22 минг кубометр тупроқ қазишга муваффақ бўлди. Машинист Иван Осипчук кейинги бир ойда мўлжалланганига қараганда 6000 кубометр кўп тупроқни йўл трассасидан суриб ташлади.

Шофёрлар ҳам юбилей вахтасида туриб баракали меҳнат қилаётирлар. Ағдарма машиналарни бошқараётган В. Филиппов ва А. Гекман ўртоқлар ҳар ойда 3000 кубометр ўрнига 4-5 минг кубометрдан тупроқ ташимоқдалар.

«Бухоратрансстрой» трестига қарашли 305- қурилиш поезди коллективи трассада кичик ҳажмли сунъий иншоотларни барпо қилишга киришди. Қаршида материал сақланадиган база қурилиши тугалланяпти. Йўлнинг Самарқанд томонида ҳам механизаторлар ғайрат билан ишлашяпти. 79-механизациялашган колонна азаматлари Улуғбек ҳамда Суперфосфат станцияларини қуришга тайёргарлик кўрмоқдалар.

Н. КРАВЧЕНКО.

ТОШКЕНТНИНГ БУГУНГИ ҚИЁФАСИ

Республикамиз пойтахти кун сайин ўз қиёфасини ўзгартириб, кўркамлашиб боряпти. Суратларда Тошкентнинг гўзал магистралларидан бири Богдан Хмельницкий кўчаси, Марказий универмаг ва унинг «Шаббада» кафесини ҳамда Гагарин номидаги маданият ва истироҳат боғини кўриб турибсиз.

И. Глауберзон фотолари.

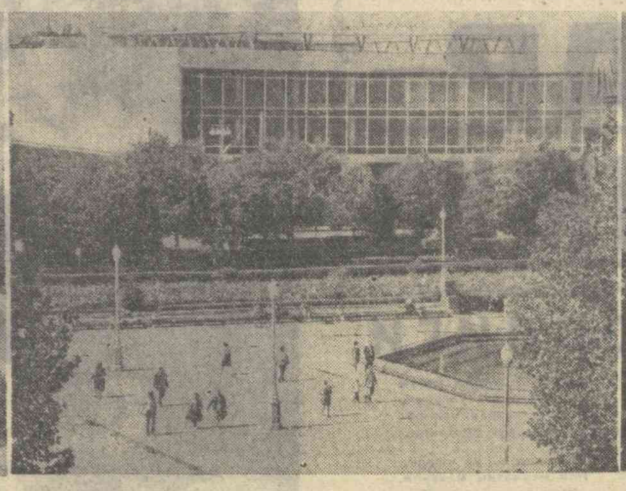

Турли мамлакатларда

ҚИЗҒИН МИННАТДОРЧИЛИК

ХУДАЙДА, 29 май. ТАСС мухбири А. ПИСЬМЕННИЙ хабар беради:

Худайдадан (Яман) 50 километр наридаги Бажил шаҳрида цемент заводи пойдеворини қўйиш тантаналари бўлиб ўтди. Бу завод Совет Иттифоқининг техника ёрдамида қурилади. Тантаналарда Яман Араб Республикасининг президенти Ассалол, бош министр ўринбосари Жузейлан, Яман Араб Республикасининг министрлари, дипломатия корпусининг вакиллари, совет мутахассислари, Худайда ва Бажил шаҳарлари ва яқин атроф районларнинг неча минглаб аҳолиси қатнашди.

Митингда сўзга чиққан Яман Араб Республикасининг президенти Ассалол бу кунни бутун Яман халқи катта байрам деб ҳисоблайди, чунки мамлакат саноатининг асоси айни шу куни қўйилди, деб кўрсатди. Совет Иттифоқи деди у, Яман халқига каттагина ёрдам кўрсатмоқда, цемент заводининг қурилиши ҳам яқиндагина жаҳондаги энг қолоқ мамлакатлардан бири бўлмиш Яман экономикаси, маданияти, турмуш фаровонлигини кўтариш ишига совет кишилари қўшган янги ҳиссадир, биз дўстона, қардошларча ёрдамлари учун совет кишиларига қизғин миннатдорчилик изҳор қиламиз.

Президент Яқин Шарқдаги аҳволга тўхталиб, бундай деди: ғарбий империалистлар ва даставвал Америка империалистлари қардош давлатлар ва халқларга қарши фитна ва иғвогарлик қилиш сиёсатини ўтказмоқдалар. Улар ўз қўғирчоқ давлатлари бўлмиш Исроил ёрдамида прогрессив Сурияни бўғиб қўйишга интилмоқдалар. Лекин Сурия, БАР ва бошқа Араб давлатлари томонида Улуғ Совет Иттифоқи турибди.

Митингда СССРнинг Яман Араб Республикасидаги элчиси М. Рахматов ҳам сўзлади.

Президент Носирнинг декрети

ҚОҲИРА, 29 май. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикасининг президенти Жамол Абдил Носир Бирлашган Араб Республикасининг вице президенти Закария Муҳиддинни халқ қаршилик кўрсатиш кучларининг қўмондони қилиб тайинлаш тўғрисида декрет чиқарди.

МАДАНИЙ АЛОҚАЛАР

НИКОЗИЯ. (ТАСС). Никозияда Кипр—Совет дўстлиги ҳафталиги очилди. Совет скрипкачиси Х. С. Ахтямованинг миллий театрда берган концерти катта муваффақият билан ўтди. Концерт аҳли қизғин кутиб олган Х. С. Ахтямова Моцарт, Барток, Чайковский, Прокофьев ва бошқа композиторларнинг асарларини ижро этди.

Концертда Кипр ҳукуматининг аъзолари, дипломатик корпус аъзолари ҳозир бўлдилар.

Айни вақтда «СССР—Кипр» жамиятининг конференцияси ҳам ўз ишини бошлаб юборди. СССР Медицина фанлари академиясининг аъзоси А. А. Вишневский бошчилигидаги делегация СССРдан етиб келди.

КУРАШАЁТГАН ХАЛҚЛАР БИРДАМЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНСИН

САНТЬЯГО, 29 май. (ТАСС). Чили Компартияси Марказий Комитети сиёсий комиссиясининг аъзоси Орландо Мильяс «Сигло» газетасида ҳамма мамлакатларнинг халқларини тинчлик учун курашни кучайтирмоққа чақирувчи мақоласини бостирди. Автор қайд этадики, АҚШнинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги агрессив урушни кенгайтириши, шунингдек Америка империалистларининг Яқин Шарқдаги кирдикорлари халқларнинг хавфсизлигига таҳдид қилади. Агрессивлик ва урушқоқлик империализмга хос ишлардир. Мильяс халқлар империалистик ниятларга қарши бир ёқадан бош чиқариб куч-ғайрат сарфламоқлари лозим. Европа мамлакатлари коммунистик ва ишчи партияларининг Карлови Варида ўтказган конференциясининг бутун дунёда манзур бўлган ҳужжатлари айни шу нарсага чақиради, деб ёзади у. Шу конференцияда қабул қилинган ҳужжатлар бутун дунёдаги ватанпарварлар учун бир хилда ёрқлидир.

Совет Иттифоқи ўз мустақиллиги учун курашаётган халқларни қўллаб-қувватлаш ленинча сиёсатига содиқ бўлгани ҳолда, дейилади сўнгра мақолада, империализм хавф-хатар туғдираётган араб мамлакатлари билан бирдам эканлигини дарҳол маълум қилди. «Лениннинг буюк мамлакати империалистик уруш сиёсатига ва контрреволюцияни экспорт қилишга қарши ҳал этувчи фактор бўлгани ҳолда, ўзининг интернационал бурчини оғишмай бажариб келмоқда». Орландо Мильяс прогрессив кучларни ўз миллий озодлиги учун курашаётган халқлар билан бирдамлигини мустаҳкамлашга чақиради.

Африка ва Осиёдаги иссиқ мамлакатларда сув сотувчи мешкопчи тез-тез учраб туради. Оби-ҳаёт тўлдирилган меш кўтарган кишилар шаҳар ва қишлоқларда сув сотиб, тирикчилик ўтказишади.

Пресс—ТАСС Камера фотоси.

ЎЗ ҲУҚУҚЛАРИ УЧУН КУРАШМОҚДАЛАР

ЯПОНИЯ

ТОКИО. Япониядаги энг йирик 22 шахта ишчилари 48 соатлик забастовка бошладилар. Иш ташловчилар иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар. Шахтёрлар агар бу сафар шахта хўжайинлари ишчиларнинг талабларини қондиришдан бош тортсалар, 72 соатлик забастовка ўтказиш ниятидадирлар.

40 та кичик хусусий компания темир йўлчилари 48 соатлик забастовка ўтказмоқдалар. Ишчилар иш ҳақининг оширилиши ва меҳнат шароитларининг яхшиланиши учун курашмоқдалар.

ИСЛАНДИЯ

РЕЙКЬЯВИК. Исландиянинг кўпгина савдо кемалари денгизга чиқмоқда. Исландиядаги учта касаба союз — штурманлар, радистлар ва механиклар касаба союзлари мамлакатда забастовка бошланганлигини эълон қилдилар. Иш ташловчилар пароход компанияларидан иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар.

АҚШ

НЬЮ-ЙОРК. Коммунал хўжалик ходимларидан 7 минг киши Нью-Йоркдаги уй эгаларидан иш ҳақининг оширилишини талаб қилиб, забастовка ўтказдилар. Шаҳарнинг ярим миллионгача одам яшайдиган уйларида иссиқ сув бериш тўхтатиб қўйилди, ахлат олиб кетилмаётир. Булут ўпар уйларда лифтлар ишламай қўйди.

ҒАРБИЙ БЕРЛИН

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. «Дойче индустри-верке» машинасозлик заводи ишчи ва хизматчиларидан беш юздан кўпроқ киши корхона территориясида сукут марши ўтказдилар. Улар бир соатга ишни тўхтатиб қўйдилар, бир қанча заводларнинг ёпилишига ва ишчиларнинг оммавий суратда ишдан бўшатилишига қарши норозилик намойишига қора байроқлар кўтариб чиқдилар.

«АЭГ» электр техника концерни, «Телефункен» фирмаси ва «Шосрам» концернига қарашли бир қанча корхоналарнинг ишчиларини ҳам ишдан бўшатиш хавфи туғилмоқда. Бу корхоналар маъмурияти корхоналар тўла қувват билан ишламаётганлиги сабабли маҳсулот ишлаб чиқаришни камайтирмоқда.

(ТАСС).

ВЬЕТНАМ МЕҲНАТЧИЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикасининг деҳқонлари қизғин ишлар билан банд. Вилоятлардан олинаётган маълумотларга кўра, баҳорги шоли ҳосилини ўриб-йиғиб олишга зўр тайёргарлик кўрилмоқда.

Уруш даврининг оғир шароитига қарамай, Вьетнам Демократик Республикасининг қишлоқ хўжалиги муваффақиятли ривожланмоқда. Вьетнам Демократик Республикаси қишлоқ хўжалик министлигининг маълумотларига кўра, 1967 йилнинг бошига келиб кооператив сектори 1965 йилдаги 91 процентдан 94 процентгача ўсган. Кооперативларни бошқаришни яхшилаш ва қишлоқ хўжалик техникасини такомиллаштириш ҳаракати кенгайиб бормоқда. Сўнгги 12 ой ичида бу ҳаракатга 10.235 кооператив ёки мамлакатдаги барча кооперативларнинг 41,7 проценти қўшилди.

Вьетнам меҳнаткашлар партияси ва Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати республика қишлоқ хўжалиги, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг моддий техника базасини мустаҳкамлаш ва унинг айрим тармоқларини ривожлантириш масалаларига жиддий эътибор бермоқдалар.

Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумат кенгашининг «Чорвачиликни ривожлантириш тўғрисида» 29 май куни эълон қилинган қарорида айтиладики, уруш сабабли туғилган қийинчиликларга қарамай, мамлакат чорвадорлари катта муваффақиятларга эришдилар. Қарорда ҳали мавжуд бўлган камчиликларни бартараф қилиш чоралари таклиф этилади.

АТОМЛАР «ХАРАКТЕРИСТИКАСИ»

МОСКВА, 29 май. (ТАСС мухбири). Бугун бу ерда атом энергияси бўйича халқаро агентлик ядро маълумотлари махсус комитетининг мажлислари бошланди. Бу комитет атом реакторларини расчет қилиш ва лойиҳалаштириш вақтида катта аҳамиятга эга бўлган ахборотларни халқаро миқёсда айирбошлашга кўмаклашмоқ учун тузилди. Мажлисларда Англия, Польша, Франция, Канада, Ҳиндистон, Бразилия, АҚШ, Япония, Совет Иттифоқи ва бошқа мамлакатларнинг таниқли олимлари, шунингдек Дубнадаги ядро тадқиқотлари бирлашган институтининг ва атом энергияси бўйича Европа агентлигининг вакиллари қатнашмоқда.

Мажлисларнинг чет эллардан келган қатнашчилари Совет Иттифоқининг бир қанча илмий атом марказларига бориб, у ерда совет олимларининг ишлари билан танишадилар.

АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИНИНГ БИРДАМЛИГИ

КОНАКРИ, 29 май. (ТАСС). Гвинея Республикаси Араб мамлакатлари Яқин Шарқда империализмга қарши олиб бораётган курашларида уларнинг тутган позициясини қатъий ва сўзсиз қўллаб-қувватлайди. Гвинея ташқи ишлар министрлигининг бу ерда эълон қилинган ахборотида ана шундай дейилади. Республика президенти Аҳмад Секу Туре, дейилади ахборотда, БМТ ҳузуридаги Гвинеянинг доимий вакилига Араб мамлакатларининг вакиллари билан бирдамлик руҳида иш кўришни топширди.

ДОРУССАЛОМ, 29 май. (ТАСС). Жанубий Африкадаги Африка миллий конгресси раисининг ўринбосари Оливер Тамбонинг Бирлашган Араб Республикаси президенти Жамол Абдил Носирга йўллаган телеграммасида бундай дейилади: Англия ва АҚШ томонидан қилинаётган ошкора иғвогарлик ва агрессия натижасида яқин шарқда уруш хавфи туғилиб қолди. Сувайш танглиги вақтида бўлгани сингари, дейилади телеграммада, Яқин Шарқда тинчликни таҳдид остида қолдириш учун, бутун дунёда тинчликни таҳдид остида қолдириш учун плацдарм сифатида Исроилдан фойдаланмоқда.

Жанубий Африкадаги Африка миллий конгресси араб халқи билан ўзининг батамом бирдам эканлигини ва империалистик фитналарга қарши курашда улар тутган қатъий позицияни қўллаб-қувватлаётганлигини билдиради.

АМЕРИКА ҲАРБИЙ КЕМАЛАРИ МАЛЬТА ЯҚИНИДА

ЛОНДОН. (ТАСС). Рейтер агентлиги хабар беради: Америка олтинчи флотининг денгиз пиёда аскарларидан икки минг киши тушган олти кемаси 29 майда Мальта оролига етиб келди. Расмий шахсларнинг гапига қараганда, денгиз пиёда аскарлари саккиз кун «дам олиш учун» Мальта оролига келтирилган. Бироқ, бу ерда олтинчи флот кемаларининг бу ҳаракатини Яқин Шарқдаги вазиятнинг кескинлашиб қолганлиги билан боғлайдилар. Булар ўтган ҳафтада Непалдан чиқиб, «номаълум томонга» жўнаб кетган кемалардир.

ИРОҚ БИЛАН СУРИЯ ЎРТАСИДА ҲАРБИЙ БИТИМ

ДАМАШҚ, 29 май (ТАСС). Дамашқда Сурия ва Ироқ қуролли кучлари ҳаракатларини мувофиқлаштириб туриш тўғрисида битим имзоланди.

Ироқ қўшинлари Сурияга етиб келганлиги бу ерда расмий суратда эълон қилинди. Қўшинлар ўзларига ажратилган жойларни ишғол қилиб, агрессияни даф қилишда қатнашиш учун шай бўлиб турибди.

АЖОЙИБОТЛАР

⊙ Коломна яқинидаги «Қумлар» дам олиш уйида улкан чинор ўсган. Унинг танасига беш кишининг қулочи етмайди. Шу ерлик кексаларнинг айтишича, бу чинор 600 ёшга кирган. У Куликов жангларининг гувоҳидир.

⊙ Мен биолог эмас, тарихчиман,— деб ёзади Али Ҳусаинзода. — Ленин дельфинларнинг қилиқлари тўғрисида қадимий донишмандларнинг асарларидаги айрим фикрларни эслатиб ўтмоқчиман. Эҳтимол у мутахассисларга керак бўлиб қолар.

XIII асрда яшаган географчи олим Муҳаммад ибн Нажиб Бакран «Жаҳоннома» китобида, Ўртаер денгизида (Рум) ғалати бир жондор яшайди. Бу дельфиндир,— деб ёзади. Уни балиқчилар тутишмайди. Чунки дельфин қайиқларнинг атрофида сузиб юриб, чўкаётган кишиларни қутқаради.

Араб олими Мустафо ибн Шамсиддиннинг (1329—1410) китобида ҳам шу ҳақда маълумот берилади.

⊙ Калифорния миллий паркида айиқ билан жайра олишиб қолди. Парк ходимлари ҳушдан кетиб йиқилган айиқни оддий усулда — оғзидан нафас олдириш билан эмас балки оёқларини ҳаракатга келтириш усули билан ҳушига келтиришмоқчи бўлдилар. Унинг қўл-оёқларини қимирлатишаётганда айиқ кўзини очди. Ходимлар тумтарақай қочдилар.

«НЕДЕЛЯ»дан.

ЕЖИ КЛЕЕР—РЕДАКЦИЯМИЗ МЕҲМОНИ

Польша Бирлашган ишчи партиясининг ҳафталиги — «Политика»нинг махсус мухбири, редакция экономика бўлимининг мудири Ежи Клеер Тошкентда меҳмон бўлиб турибди. Ўртоқ Клеер Тошкент меҳнаткашларининг турмуши билан танишмоқда. У пойтахтимизнинг қурилиш майдонларида бўлди. Зилзила оқибатларини тугатишда ғайрат билан ишлаётган бинокорларнинг меҳнати поляк дўстимизда катта таассурот қолдирди. Зилзиладан кейин ўтган давр ичида амалга оширилган қурилиш кўлами кишини ҳайратга солади, дейди Ежи Клеер.— Шаҳар аҳли шинам ва чиройли уй-жойлар билан таъминланмоқда. Яқин орада Тошкент СССРнинг энг чиройли ва кўркам шаҳарларидан бўлиб қолишига ишончим комил.

— Мен Осиёдаги кўпгина мамлакатларда бўлганман. Ўзбекистон совет социалистик республикасининг муваффақиятлари хорижий Шарқ учун ибрат, намуна бўлса арзийди.

— Мен,—деди Ежи Клеер,—Ўрта Осиё ва Қозоғистон ҳақида бир қанча мақолалар ёзмоқчиман. Кейинчалик Совет Шарқи республикаларининг муваффақиятларини хорижий Шарқ мамлакатларининг аҳволи билан чоғиштириб китоб ёзиш ниятим ҳам бор. Ўзбекистон меҳнаткашларига энг яхши тилакларимни йўллайман.

Суратда: Ежи Клеер.

«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 2 июнда чиқади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Қўшиқлар, 9.30 — «Самарқанд сюитаси», 10.10 — Торли оркестр учун симфониетта, 10.30 — Концерт (эстрада артистлари ижросида), 11.10 — Қишлоқ советининг бир куни, 11.25 — Рақс куйлари, 12.15 — Ўзбекистон ССР XIV спартакиадаси стартда (рус.), 12.30 — Концерт, 13.30 — Классик куйлар, 16.10 — Концерт, 17.00— «Ёшлик» радиостанцияси, 18.10 — Инна Малинина чалади, 18.30 — Классик куйлар (талабларга мувофиқ), 19.20 — Қозоқ куйлари, 20.00 — Лирика кечаси, 20.45 — Тежамкор кишилар, 21.25 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.00 — Октябрь ва жаҳон, 22.15 — Вальслар, 22.40 — Поэзия кечаси, 23.20 — Концерт (янги Тошкентни қураётганлар учун).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

(3-канал)

Ўзбек тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.15 — **Қизил галстук** (тележурнал), 18.55 — **Энг ноёб қоракўл** (ярим аср йилномаси, 19.15 — **Шаҳар кўриги бадиий ҳаваскорларининг якунловчи концерти** (Навоий номли театрдан олиб кўрсатилади), танаффус вақтида **телеянгиликлар** (рус тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

(5-канал)

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Урмон эртаги** (болалар учун кинофильм), 18.20 — **Усмирлар учун**, 18.40 — **Танишинг, ёш музикачилар**, 19.55 — **Алёнка улғаймоқда** (ота-оналар учун илмий-оммабоп фильм).

20.20 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

(9-канал)

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Асфальт йўлдаги излар** (кинофильм), 18.20 — **Ҳақиқий инсон ҳақида** (ҳужжатли фильм), 19.30 — **Концерт.**

Ўзбек тилида: 20.15 — **Революция куйчиси** (ярим аср йилномаси), 20.55 — **Телевизион янгиликлар**, 21.15 — **Навоий назми тароналари**, 21.45 **Стретнон қизи** (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 31/V да **Қутлуғ қон**, 1/VI да **Қирол Лир.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 31/V да **Гули сиёҳ**, 1/VI да **Ёшликда берган кўнгил.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Спартак — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кеч соат 6 ва 9-15 минутда).

Кундузги сеансга иккита билет — «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Бригададаги афсунгар — «МИР» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 4, кеч 6 ва 10 да).

Уқ —«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 2 ва 4 да).

Мен уни яхши билардим — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Дарбадарлар — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Балли, ҳамшира! — «ФЕСТИВАЛЬ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Кундузги сеансга иккита билет — «ФЕСТИВАЛЬ», «УДАРНИК».

Автомобилдан сақланинг — КАФАНОВ номли.

Уқ — «ХИВА».

Лалварлин овчи — «ВАТАН».

Тараумарнинг мағрур ўғлонлари — ТЕЛЬМАН номли.

Эльбадаги учрашув — «1 МАЙ».

ТУРКИСТОН ҲАРБИЙ ОКРУГИ САВДО БОШҚАРМАСИ

ТОШКЕНТ ОКРУГ САВДО-ОШПАЗЛИК ҲУНАР БИЛИМ ЮРТИ

1967/68 ўқув йилининг ошпазлик группасига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати 2 йил.

16 дан 22 ёшгача бўлган 8, 10 синф ҳажмидаги маълумотлилар қабул қилинади.

Ўқиш рус тилида олиб борилади.

Кирувчилар билим юрти директори номига ариза, мактабни тамомлаганлиги ҳақида гувоҳнома, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома, характеристика, медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка, учта фотосурат (3х4) топширадилар.

Қабул қилинганлар умумий тартибда стипендия билан таъминланадилар.

Аризалар 20 августгача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ленин кўчаси, 80-уй. (7, 8, 10, 11-трамвайларнинг «Туркман бозори» остановкаси).

1967 йил 13 июнь кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих, тилшунослик ва адабиётшунослик бўлимларининг бирлашган илмий совет мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, катта конференц-зал фойеси) филология фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун нашр этилган ишларнинг жами юзасидан

С. М. Муталлибов «Маҳмуд Қошғарийнинг «Девону луғатит турк» асари (таржима, шарҳлар, тадқиқот)» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ҲИМОЯ ҚИЛАДИ.

Диссертация билан академия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ИНСТИТУТИ

9 июнь эрталаб соат 10 да

(Тошкент шаҳар, 2-Виборг кўчаси, 5-уй)

институтни тамомлаганлар билан

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига бағишланган

УЧРАШУВ УТКАЗАДИ.

«БАШСАНТЕХГАЗМОНТАЖ» ТРЕСТИНИНГ ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ПОЕЗДИГА

сантехника бўйича слесарлар ва газ пайвандчилари

КЕРАК

шунингдек 7-10 синф ҳажмида маълумотли 18 дан 30 ёшгача бўлган эркакларни **сантехника бўйича слесарь ва газ пайвандчилари тайёрлайдиган курсга** (Тошкент шаҳрида ишлаш учун)

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати 2 ой, стипендия билан таъминланадилар.

Ишга ва курсга қабул қилинганлар ётоқхона билан таъминланадилар бошқа шаҳардан келганларга қўшимча ҳақ тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент, 126, Чилонзор массиви, Қатортол кўчаси, «Россия» шаҳарчаси. Телефон Ж-7-27-55.

ТОШКЕНТ ВАКЦИНА ВА СИВОРОТКА ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИГА

старший иқтисодчи, старший бухгалтер, II разрядли силад ишчилари, ҳайвонларга қараб туриш учун ишчилар (отларга), **слесарлар, шоферлар, юкчилар, дурадгорлар, бўёқчилар, сувоқчилар, ғишт терувчилар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Тимирязев кўчаси, 29-уй.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914. В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик—В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт—В32347. Оммавий ишлар ва хатлар—В38679, В33553. Иллюстрация—В34524. Стенографистка—В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249. В30250. В30251. В30252. В30253. В30254. В30255. В30256. В30257. В30258.

№ А — 126. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64543. Р. 01833